

CONCELLO DE VERIN

P.X.O.M. DE VERIN

AVALIACIÓN AMBIENTAL ESTRATÉXICA

Documento de inicio

ÍNDICE

1. XUSTIFICACIÓN:	3
2. OS OBXECTIVOS DA PLANIFICACIÓN.	4
2.1. OBXECTIVOS XERAIS DO PXOM.	5
2.2. PRINCIPAIS OBXECTIVOS AMBIENTAIS.	6
3. ÁMBITO TERRITORIAL DO PXOM.	8
4. BREVE DIAGNOSE DA SITUACIÓN ACTUAL.	9
4.1. ASPECTOS SOCIOECONÓMICOS: POBOACIÓN, ACTIVIDADE ECONÓMICA E USOS DO TERRITORIO.	9
4.2. ASPECTOS TERRITORIAIS E NATURAIS.	10
4.2.1. Respecto da Xeoloxía, xeomorfoloxía e os solos.	10
4.2.2. Respecto da Hidroloxía.	11
4.2.3. Respecto dos elementos bióticos.	14
4.2.4. Os usos e cobertura.	15
4.2.5. A Paisaxe.	17
4.3. A IDENTIFICACIÓN DOS RECURSOS AMBIENTAIS VALIOSOS DO ENTORNO. POTENCIALIDADES DOS ESPAZOS QUE REQUIREN ALGÚN TIPO DE PROTECCIÓN.	18
4.4. ASPECTOS INFRAESTRUTURAIS E DOTACIONAIS.	20
4.4.1. Rede viaria.	20
4.4.2. Redes de servizos.	23
4.4.3. As dotacións urbanísticas.	25
4.4.4. Os espazos libres.	26
5. FUNCIÓN DO PLANEAMENTO E PROBLEMÁTICA A RESPONDER.	28
6. MARCO NORMATIVO.	31
6.1. NORMATIVA EUROPEA.	31
6.2. NORMATIVA ESTATAL ESPAÑOLA.	31
6.3. NORMATIVA GALEGA.	32
7. O ALCANCE E CONTIDO DA PLANIFICACIÓN.	33
7.1. EN RELACIÓN COAS ALTERNATIVAS.	33
7.2. OS EFECTOS AMBIENTAIS PREVISÍBEIS.	34
7.2.1. Impactos positivos.	36
7.2.2. Impactos negativos.	37
7.3. TIPOS DE MEDIDAS INCLuíDAS NO PLANEAMENTO.	37
7.3.1. Medidas protectoras e correctoras.	37
7.3.2. Medidas de coherencia ambiental.	38
7.4. AVALIACIÓN COMPARATIVA DOS EFECTOS PREVISIBLES.	39
8. PLANS E DIRECTRICES XERAIS E SECTORIAIS RELACIONADAS.	41
8.1. PLANIFICACIÓN SECTORIAL.	41
8.1.1. Natureza e Medio Ambiente.	41
8.1.2. Infraestruturas.	42
8.1.3. Solo Empresarial.	43
8.2. PLANIFICACIÓN MUNICIPAL OU SUPRAMUNICIPAL NON SECTORIAL.	43
8.3. DIRECTRICES XERAIS.	43
8.4. OS EFECTOS PREVISIBLES SOBRE OS ELEMENTOS ESTRATÉXICOS DO TERRITORIO, E SOBRE A PLANIFICACIÓN RELACIONADA.	44
9. PROCESOS A SEGUIR PARA A ELABORACIÓN DO PLAN.	46
9.1. DESCRIPCIÓN DETALLADA E ACTUALIZADA DO PROCESO DE TRAMITACIÓN DO PXOM XA REALIZADO.	48

9.1.1. FASES 1 E 2: CARTOGRAFIA, INFORMACIÓN URBANÍSTICA, DIAGNÓSTICO E AVANCE.....	48
9.1.2. FASE 3: DOCUMENTO PARA APROBACIÓN INICIAL.....	49

1. XUSTIFICACIÓN:

A recente **LEI 9/2006, de 28 de abril, sobre avaliación dos efectos de determinados plans e programas** establece a obrigatoriedade (no seu Artigo 18) de comunicar á Consellería de Medio Ambiente o inicio da tramitación dun Plan ou Programa e así mesmo establece que dita comunicación (de inicio) debe ir acompañada dun documento que avalíe os seguintes aspectos.

- 1) Os obxectivos da planificación.
- 2) O alcance e contido da planificación, das propostas e das súas alternativas.
- 3) O desenvolvemento previsible do Plan ou Programa.
- 4) Os efectos ambientais previsibles.
- 5) Os efectos previsibles sobre os elementos estratéxicos do territorio, sobre a planificación sectorial implicada, sobre a planificación territorial e sobre as normas aplicables.

Nembargantes a Consellería de Medio Ambiente no seu escrito de 26/3/2007 solicita maior información para o inicio da tramitación, que se intenta recoller no presente documento.

O presente documento dá cumprimento a dito artigo ao informar do comezo da tramitación do Plan Xeral de Ordenación Municipal (en diante PXOM) do concello de Verín.

Dito Plan contratouse á empresa CONSULTORA GALEGA SL con data de 28/12/2004.

2. OS OBXECTIVOS DA PLANIFICACIÓN.

Os PXOM son documentos que se redactan **ao abeiro da LEI 9/2002 do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do Medio Rural de Galicia, coas modificacións derivadas da lei 15/2004 do 29 de decembro (no sucesivo LOUPMRG).**

A citada lei establece como fins da actividade urbanística, en desenvolvemento dos principios enunciados nos artigos 45, 46, e 47 da Constitución, os seguintes (Artigo 4) (sinalamos en negriña aqueles que presentan maior carga medio ambiental):

- Asegurar que o solo se utilice en congruencia coa utilidade pública e a función social da propiedade, garantindo o cumprimento das obrigas e cargas legalmente establecidas.
- Impedir a desigual atribución dos beneficios e cargas do planeamento entre os propietarios afectados e impoñer a xusta distribución deles.
- Asegurar a participación da comunidade nas plusvalías que xere a acción urbanística dos entes públicos.
- **Preservar o medio físico, os valores tradicionais, os sinais de identidade e a memoria histórica de Galicia.**
- **Harmonizar as esixencias de ordenación e conservación dos recursos naturais e da paisaxe rural e urbana co mantemento, diversificación e desenvolvemento sostible do territorio e da súa poboación, para contribuír a elevar a calidade de vida e a cohesión social da poboación.**
- Velar para que a actividade urbanística se desenvolva promovendo a máis ampla participación social, garantindo os dereitos de información e de iniciativa dos particulares, asegurando, en todo caso, a participación dos cidadáns e das asociacións por estes constituídas para a defensa dos seus intereses e valores.
- **Conseguir a integración harmónica do territorio e protexer os valores agrarios, forestais e naturais e a riqueza e variedade arquitectónica, fomentando o emprego das formas construtivas propias das diversas zonas e garantindo a súa integración no medio rural.**
- **Fomentar a ordenación e mellora dos núcleos rurais, evitando a degradación e a perda das construcións tradicionais, favorecendo o uso e disfrute do medio rural.**
- Exercer as competencias das administracións públicas de acordo cos principios de cooperación, coordinación, asistencia activa e información recíproca, co obxectivo de garantir a plena aplicación e eficacia da normativa urbanística.

2.1. OBXECTIVOS XERAIS DO PXOM.

O planeamento que se vai acometer fai seus estes obxectivos anteriores e ademais desenvolve os **seguintes obxectivos complementarios**:

- A consecución dun equilibrio harmónico entre a preservación do medio natural e o desenvolvemento urbano que se ten que dar en todas as partes da vila (vila compacta, a súa ampliación e conformación futura, e a zona rururbana).
- Procurar unha ordenación que sen alterar grandemente o modelo primixenio preexistente, faga concordar o sistema tradicional de asentamentos coas tendencias máis positivas de hoxe en día, tentando que se favoreza o acaecemento entre esa ordenación e o conxunto de roles desempeñados por Verín ata agora, máis aqueles novos sobre dos que existen fundadas expectativas de que poida xogar no futuro inmediato.
- O planeamento haberá de perseguir no medio rural a mellora da convivencia cotián, procurando ata onde humanamente sexa posible, non só o mantemento senón tamén o aumento da poboación no territorio, respectando a súa distribución descentralizada e xerárquica.
- Control e optimización do tráfico urbano e o desenvolvemento de novos sistemas de transporte, primando o transporte intermodal en todas as direccións (entre distintos modos e distintos medios, mesmo entre privados e públicos).
- A implementación de políticas de solo industrial para as necesidades actuais e futuras e a optimización, dentro do contexto comarcal, da localización dos solos necesarios para as actividades produtivas, que hoxe xa está a demandar con urxencia.
- Procurar que se manteña no posible, a multifuncionalidade e a superposición de usos do solo, ordenando harmonicamente as novas implantacións e corrixindo as disfuncionalidades que se aprecien.
- Protección dos recursos, espazos naturais e tamén do patrimonio histórico-artístico, etnográfico e cultural.
- A potenciación de proxectos educativos, culturais, sociais, e de mellora xeral da calidade de vida.
- Ofrecer un documento normativo completo e doado de aplicar, así coma un sistema de xestión urbanística, conforme coa capacidade económica e técnica do concello, utilizando ao máximo os mecanismos legais para a obtención das dotacións públicas e reparto de cargas e beneficios.

- Ofrecer medidas de dispoñibilidade e abaratamento de solo, aumento da calidade urbanística e edificatoria, xustiza distributiva, executividade e efectividade nas súas determinacións.
- Pular por unha ordenación que sen menoscabo das funcións e roles que máis se teñen identificado con Verín, aproveite esas e outras novas potencialidades se quere conseguir un punto de privilexio dentro da estrutura de vilas-cidades da rexión económica na que Verín se está e inserir; nomeadamente, e a maiores de se converter nunha vila ideal para vivir, os roles de: cidade comercial e de servizos, de relaxación e descanso, de cultura, vila aberta e turística... en definitiva, vila modernizada, racionalizada e desenvolvida para xogar un novo rol de foco ou polo de atracción nunha eurrrexión con futuro, como é a que xa ven sendo realidade: a eurrrexión Galicia-Norte de Portugal.
- Acadar unha ampla participación social que permita á sociedade ir asumindo paulatinamente como súas as determinacións do plan como proxecto colectivo.

En resumo, perfilar unha nidia idea global de vila integrada en tódolos eidos. Consegui que esa transformación que Verín precisa -e que hoxe resulta posible-, entre outras razóns, por liderar a súa área funcional e focalizar recursos, non se faga de calquera xeito, senón baixo o criterio de compatibilizar o crecemento da vila cun desenvolvemento socioeconómico e autosostido, cousa que é posible se se lle da pulo aos valores e ás potencialidades de todo tipo que a vila e a súa bisbarra ofrendaban antano, e engadir novos valores, novas potencialidades, compatibles coas existentes e coa calidade de vida inicialmente acadada. Isto esixirá: rehabilitar, revitalizar, reformar, reestruturar, substituír, crear de novo, operacións que se terán que desenvolver segundo as condicións das distintas áreas e diferentes situacións. Poren, de nada servirían esas actuacións se non se realizan baixo unha **idea global e cabal definición da vila no territorio da súa área funcional**. Esta esixencia, que hoxe en día case se considera obvia, non se tivo moi en conta, poren, á hora de planificar o seu desenvolvemento en ningún dos plans elaborados dende o inicio da súa andaina no eido da planificación urbanística.

2.2. PRINCIPAIS OBXECTIVOS AMBIENTAIS.

O novo planeamento municipal introduce dende as primeiras fases unha serie de obxectivos e criterios ambientais que teñen incidencia no PXOM ou nos que este pode

intervir ou controlar dalgún xeito, de acordo coas liñas da estratexia para o desenvolvemento sustentable:

- Garantir a conservación da biodiversidade e do patrimonio natural do municipio.
- Garantir o mantemento do recursos do solo: agrogandeiros, forestais, augas e ríos, protección arqueolóxica, etc..., mediante principalmente a calificación estes solos como rústicos de especial protección .
- Garantir a protección dos hábitats e ecosistemas dos espazos da rede galega de espazos protexidos mediante a protección estrita destes espazos e a súa posta en valor.
- Introducir criterios de mellora do patrimonio natural nos sistemas xerais e locais de espazos libres e zonas verdes: mantemento de ecosistemas naturais, mantemento da permeabilidade ecolóxica (corredores ecolóxicos),... é na medida do posible crear unha rede interconectada entre os sistemas xerais e locais de zonas verdes e os solos rústicos de especial protección en especial a Rede Natura e os humedais.
- Priorizar a creación de roteiros peonís como os que se pretenden nas fontes e balnearios ou potenciar os existentes como o Camiño de Santiago.
- Prever o deterioro e protexer e mellorar o estados dos ecosistemas acuáticos e dos ecosistemas terrestres e as zonas húmidas.
- Manter unha boa calidade do aire e evitar, prever ou reducir os efectos nocivos para a saúde humana e o medio ambiente da contaminación do aire.
- Mellora da eficiencia enerxética.
- Fomentar o uso de enerxías limpas e renovables.
- Fomento a mobilidade sostible mediante a promoción do transporte público ou outros sistemas de transporte que permitan reducir as emisións de gases de efecto invernadoiro.
- Fomentar a recollida selectiva de residuos.
- Intentar que tódalas paisaxes teñan o grao máis alto de calidade e mellorar a calidade da paisaxe da totalidade do territorio.

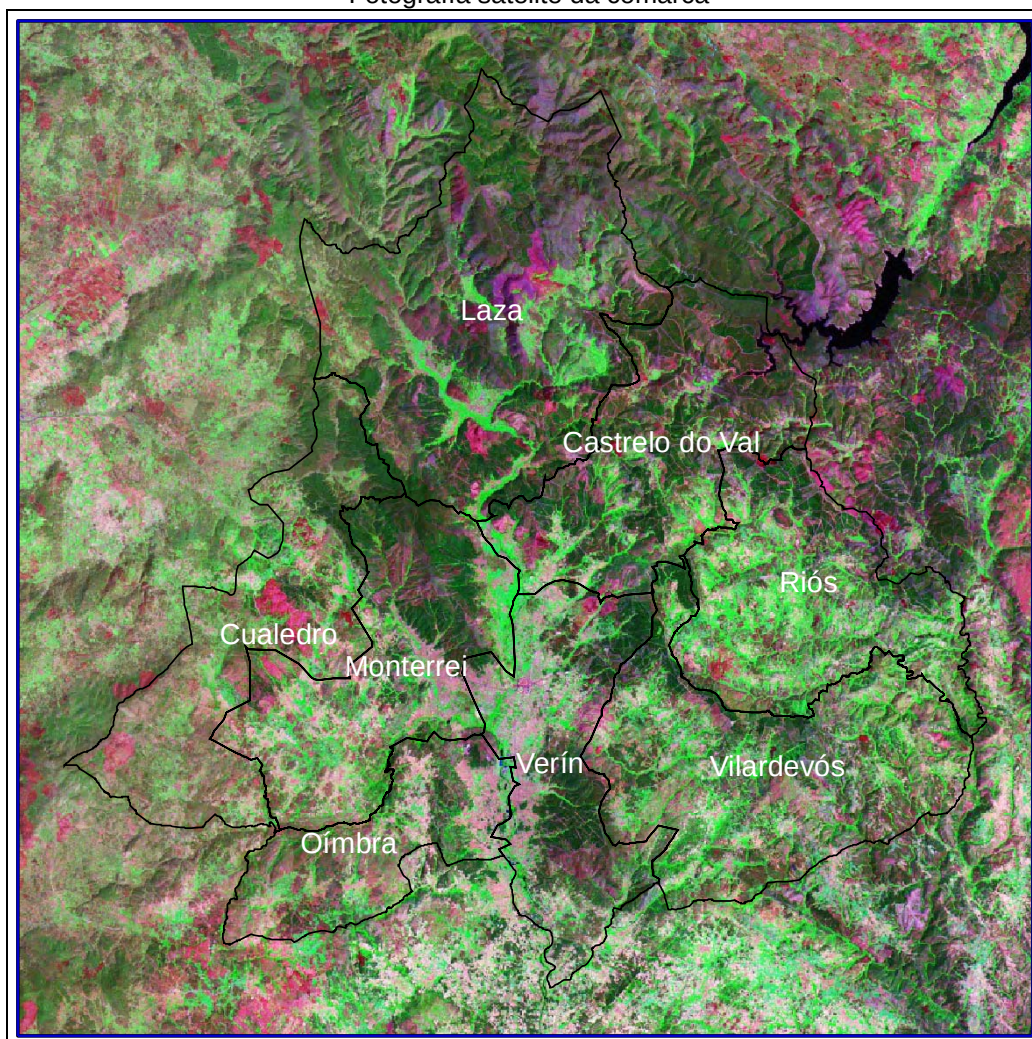
3. ÁMBITO TERRITORIAL DO PXOM.

O ámbito territorial do presente PXOM e o territorio completo do concello de Verín, **que ten dunha superficie aproximada de 9.453,5 Ha.**

O concello de Verín sitúase na comarca do seu mesmo nome e tamén chamada de Monterrei, que está situada ó Sur da provincia de Ourense. Esta comarca limita con Portugal pola súa parte sur, coa comarca de Viana polo Leste, polo norte coas comarcas de Terra de Trives e Terra de Caldelas, e polo oeste limita coa comarca da Limia.

O concello de Verín limita ao Norte cos concellos de Castrelo do Val e Monterrei, ao Sur con Portugal, ao Oeste co concello de Oímbra e co concello de Vilardevós ó Este, polo tanto o PXOM pode afectar tamén a estes concellos ou espazos limítrofes.

Fotografía satélite da comarca

4. BREVE DIAGNOSE DA SITUACIÓN ACTUAL.

4.1. ASPECTOS SOCIOECONÓMICOS: POBOACIÓN, ACTIVIDADE ECONÓMICA E USOS DO TERRITORIO.

O concello de Verín ten unha extensión de 9453.5 Ha e unha poboación de 13.944 habitantes (cifras do IGE referidas ó 01/01/06).

Verín é a vila mais poboado e cabeceira da comarca do seu mesmo nome, aínda que pola súa extensión ocupa o penúltimo lugar. A densidade de poboación da comarca e moi baixa no seu conxunto (28.6 hb/Km²) mais a densidade de poboación de Verín supera con creces a cifra comarcal con unha densidade de 114.5 hb/Km² e moi por cima da media provincial (46.8 hb/Km²) e autonómica (93 hb/Km²).

O concello de Verín é un dos catro concellos de Ourense que se agrupa entre os 9.000 e os 14.000 habitantes, sendo os outros Xinzo da Limia, O Barco de Valdeorras e O Carballiño.

O perfil da pirámide de poboación de Verín amosa unha poboación evolucionada, cunha forte presenza de maiores. Os tramos centrais amosan entrantes e saíntes que refliten os “boons de natalidade” dos nados hai 25-30 anos e os que teñen hoxe entre os 40-44 anos e os non nados durante a guerra civil. Á vista desta información, temos que ter en conta servizos e equipamentos para unha forte presenza de poboación, dependente especialmente de maiores da 4ª idade e unha futura poboación dependente infantil, é dicir, os fillos dos veciños do concello pertencentes aos segmentos de poboación, que a curto prazo estarán en condicións de xerar novos fogares.

O desenvolvemento económico do concello está estreitamente vencellado á expansión urbana da vila, que á súa vez está asociado á consolidación do seu papel como cabeceira de comarca, cuxa influencia reborda á propia comarca e chega ás comarcas limítrofes, nun momento no que se configuran unha boa parte do novo tecido terciario público e privado. A súa situación na arteria de saída cara á meseta e o seu carácter de vila fronteiriza coa rexión portuguesa de Tras-os-Montes son factores que contribúen a explicar esa consolidación e que definen potencialidades que deben estar moi presentes nos deseños futuros da vila e do concello.

A estrutura produtiva é predominantemente do sector terciario, pero se a comparamos coa distribución estándar do conxunto do país (ou de calquera país desenvolvido) o que destaca é o feito de estar virada de xeito notable cara a actividades primarias e de

construcción; amosa unha estrutura produtiva cun peso moi importante do sector agrícola (viticultura) e da construción e un peso modesto da industria e dos servizos, en comparación coa distribución típica de calquera economía desenvolvida e tamén da galega. A comarca e o concello é a suma de dúas realidades ben diferentes e con evolucións dispares, xa que logo no resto da comarca observase na ocupación por sectores un equilibrio entreos mesmos aínda que tamén existe un predominio do sector servizos.

O tecido empresarial está dominado polas micro-empresas, cun tamaño medio de entre 6-7 traballadores mentres que apenas atopamos unha empresa que supere os 100 traballadores (Hospital)

	6-7	10-19	20-49	50-100	MAIS DE 100
	TRABALLADORES	TRABALLADORES	TRABALLADORE	TRABALLADORES	TRABALLADORES
Nº DE EMPRESAS	1.012	22	10	2	1

4.2. ASPECTOS TERRITORIAIS E NATURAIS.

4.2.1. Respecto da Xeoloxía, xeomorfoloxía e os solos.

O concello atópase na chamada Depresión de Verín ou Monterrei é de carácter tectónico e continúa por Chaves (Portugal). Esta fosa é unha planicie aluvial cun importante cúmulo de depósitos cuaternarios flanqueados por serras: os macizos montañosos de San Mamede, a Serra do Fial das Corzas ó norte, a Serra Seca e Penas Libres ó leste e a Serra Larouco, que son as principais elevacións que dominan o entorno, onde nacen tamén a maioría dos tributarios do río Támega. Xeoloxicamente a zona corresponde ó macizo Hespérico, situado dentro da zona de Galicia Media Tras os Montes. As formas do relevo pasan de abruptas a suaves, segundo avanzamos de norte a sur.

As principais litoloxías da comarca son granitoides alcalinos na metade oeste e ó sueste, xistos e metavulcanitas do noroeste ó leste e lousas e cuarcitas ó norte, así como o fondo do val recuberto de depósitos detríticos.

Debido á non existencia, na actualidade, do mapa de solo de Galicia a escala 1:50.000, elaborados polo SIAM para o concello da análise, soamente describiremos a grandes trazos os principais tipos de solos deste territorio. Así, teríamos Entisoles que son solos pouco evolucionados, onde as súas propiedades están moi determinadas polo material orixinal. O seu perfil é AC, e localízanse sobre depósitos recentes,

naturais ou antrópicos. É inceptisois: que son solos incipientes con baixa ou media evolución. O seu perfil tipo é ABC.

Principais solos de Verín

ORDEN	SUBORDEN	GRUPO	ASOCIACION
Inceptisol	Ochrept	Xerochrept	Xerorthent+Xerumbrept
Entisol	Orthent	Xerorthent+Xerumbrept	Xerochrept

O concello está situado en pleno dominio climático oceánico continental. O relevo co enfaixamento do val en forma de U e a súa situación no interior de Galicia, establecen unhas condicións climáticas moi marcadas na comarca de Verín, plasmadas nunha ampla amplitude térmica, frecuentes fenómenos de néboas derivadas das perdas por irradiación nocturnas e precipitación inferiores os do seu contorno. Así en Verín preséntanse temperaturas máximas no verán de 35º C e mínimas no inverno de -5ºC. O ambiente ombrotérmico por tanto é extremo: moi seco e cálido en verán cunha seca pronunciada en todo o verán, sendo da estacionalidade pluviométrica moi forte, cun risco de xeadas entre 3 e 6 meses.

4.2.2. Respecto da Hidroloxía.

Augas superficiais.

A rede hidrográfica pertence a cunca do Támega. O Támega que delimite polo oeste o concello, chega o municipio de Verín tras recoller unha gran cantidade de auga das serras polo que o caudal que leva en épocas de chuva provoca dende sempre graves problemas de inundacións tanto no propio río Támega como nos seus afluentes. Polo cal a Confederación Hidrográfica do Doiro levou a cabo no últimos anos a canalización e acondicionamento ambiental do río o seu paso polo núcleo urbano de Verín.

O sistema do Támega en Verín está formando polo río Támega e polos seus afluentes por ámbalas marxes, sendo varios dos tributarios regueiros descontinuos que soamente levan auga na época de chuvias. Os principais son o rego Gondulfes que drena no extremo norte; o Ábedes que drena a porción central do concello , que segue unha dirección nordeste – sudoeste e recibe as augas do Quintás., e o Pequeno que drena o sur do concello.

MARXE DEREITA	MARXE ESQUERDA
Varios canles de rego e muíños	Regueiro de Gondulfes
Río Bubal ou Vilaza é o principal afluente do Támega	Regueiro de marbán Regueiro Novo de Queirugas Fonte do sapo
Regueiro do Portón (Oímbra)	Río Abedes: Regueiro das Budeiras Regato das Quintas Regato do Caldeirón
Regueiro da Lagoa	Regueiro de Bolsadoiro Rego das Lagas Regueiro da Lobedeira
Regueiro de Aberta Nova	Regueiro de viñas Río seco Barranco do Mourrán
Regueiro da Vella (Rabal)	barranco da batoca
Canles de muíños	Regueiro de Sandín Regato Xieira
	Regato de Pena Cadera Regueiro do Atallo
	Regato de Videiras (Mandín)
	Rego de Feces de Abaixo (área recreativa)
	Río Pequeno de Feces:Regueiro do Circo

Augas subterráneas.

Verín ten nas augas de consumo humano un importante recurso, tanto para a industria de augas de bebidas envasadas de augas minerais naturais, como para a recuperación dos balnearios e do turismo termal, que tanto pulo tivo nas primeiras décadas do século 20. Actualmente, na área conta cun patrimonio hidrotermal expresado na seguinte táboa:

Augas minero medicinais	Balneario	Xardíns	Fonte	Planta embotelladora
Sousas	En 1859 construírase o balneario residencia		Kiosko	Si
Cabreiroá	Gran edificio construído en 1906, hoxe sen uso	si	Kiosko	si
Fontenova	Balneario sen actividade, so a fábrica		Dentro da planta	si
Requeixo ou Vilaza*	Edificio ruína	si		non
	Minicentral eléctrica			
Caldeliñas	Ruína en fase rehabilitación		si	non
Fonte do Sapo	A auga brota nunha pedra en medio dun prado e unha pequena área recreativa Fonte do Sapo Nova			
* Balneario pertencente a xurisdición de Monterrei				

Os humidais.

En Verín atópanse varios humidais incluídos no catálogo de Humidais de Galicia (IHG. Xunta de Galicia) que forman un Complexo Aluvial do Támega que ten catorce espazos catalogados, dos cales 11 pertencen ó termo municipal de Verín. Todos estes humidais están formando parte do espazo protexido integrante na Rede Natura 2000 Río Támega.

Humidais do Complexo aluvial do Támega

CÓD	NOME	Conc.	IHG	
1130157	Río Támega – 1	Verín	2.1.1.	Sistema de illas terríxenas con inundación estacional e cubertas por bosques aluviais
1130158	Río Támega – 2	Verín	2.1.1.	Sistema de illas terríxenas con inundación estacional e cubertas por bosques aluviais
1130159	Río Támega – 3	Verín	2.2.4.	Lagoas o charcas temporais (máis de 2 meses sen auga)
1130160	Río Támega – 4	Verín	2.1.1.	Sistema de illas terríxenas con inundación estacional e cubertas por bosques aluviais
1130161	Río Támega - 5	Verín	2.1.1.	Sistema de illas terríxenas con inundación estacional e cubertas por bosques aluviais
1130180	O Torrón	Verín	2.1.1.	Sistema de illas terríxenas con inundación estacional e cubertas por bosques aluviais
1130181	A Devesa - 2	Verín	4.7.1.	Excavacions abandonadas; canteiras de area e xabre, piletas de residuos mineiros abandonadas.
1130182	Tramo Porto de Anta - A Aceña	Verín	2.1.1.	Sistema de illas terríxenas con inundación estacional e cubertas por bosques aluviais
1130183	Campo do Río	Verín	2.1.3.	Meandros desconectados temporalmente e sistema de lagoas e charcos temporais asociados
1130184	O Bagoeiro	Castrelo do Val	2.1.3.	Meandros desconectados temporalmente e sistema de lagoas e charcos temporais asociados
1130185	Vilela	Monterrei	2.1.3.	Meandros desconectados temporalmente e sistema de lagoas e charcos temporais asociados
1130186	A Fonte de Quiriquiña	Verín	2.1.1.	Sistema de illas terríxenas con inundación estacional e cubertas por bosques aluviais
1130187	O Campo	Verín	2.1.1.	Sistema de illas terríxenas con inundación estacional e cubertas por bosques aluviais
1130188	Lagoeiros	Oimbra	2.1.3.	Meandros desconectados temporalmente e sistema de lagoas e charcos temporais asociados

4.2.3. Respecto dos elementos bióticos.

A vexetación.

Verín dende o punto de vista corolóxico atópase localizado na Rexión Mediterránea, subrexión Mediterránea Occidental, Superprovincia Mediterráneo – Iberoatlántica Provincia Carpetano Ibérico Leonesa, Sector Ourensana Sanabriense e subsector Maragato Sanabriense. Cómpre sinalar que pola súa proximidade á rexión Eurosiberiana aparecen tamén moitos representantes florísticos da mesma e incluso a carballeira presenta na comarca é a carballeira galaico portuguesa con *Quercus rubur* e *Quercus pirenaica*. Os bosques corolóxicos e por tanto autóctonos, neste territorio, son por unha banda os bosques ribeireños ou ripisilvas e por outra banda os bosques caducifolios de cerquiños (*Quercus pyrenaica*) que se atopan ou ben acompañados de carballos (*Quercus robur*) ou de enciñas (*Quercus rutundifolia*), así como algúns castiñeiros (*Castaena sativa*). E nas zonas altas aparecen arborado que leva asociado breixos do tipo *Erica aragonensis*, tipicamente mediterráneo, no sotobosque.

As principais unidades de vexetación son:

- **Bosque de ribeira:** O bosque de ribeira aparece nas marxes do Támega e dos seus tributarios. A árbore máis característica desta unidade é o amieiro (*Alnus glutinosa*), acompañado de salgueiros (*Salix salvifolia subsp. australis*), freixos (*Fraxinus excelsior*), bidueiros (*Betula alba*), carballos (*Quercus robur*). Estes bosques aluviais de *Alnus glutinosa* e *Fraxinus excelsior* é un hábitat prioritario de interese comunitario (91EO*) (Dir 92/43/CEE). Hai que destacar tamén que na maioría do percorrido dos terreos anexos ós ríos se utilizaron ou se utilizan como prados ou terreos de cultivo polo que a orla de vexetación de ribeira se reduce, en ocasións, a unha ringleira de pes arbóreos que discorre paralelo ó río. E este efecto acentúase nas proximidades do núcleo de Verín debido á masiva urbanización das marxes do río e os camiños paralelos para acceder ás fincas. E xa no núcleo urbano de Verín o río vai canalizado e nas súas marxes crease unha praia fluvial e un área de recreo e paseo.
- **As frondosas autóctonas:** Os bosques autóctonos de carballos e rebolos, foron substituídos en gran medida por repoboacións forestais; si ben aparecen importantes mostras de frondosas autóctonas fundamentalmente cerquiños e carballos, pero tamén castiñeiros e carrascas, sobre todo nas ladeiras e nos vales mais pechados e no mato arborado, ou como sotobosque nas repoboacións forestais de piñeiros.

- **As matogueiras:** Os matos en xeral non teñen un carácter climácico , senón que teñen a súa orixe na degradación do bosque; destacando as uceiras.
- **As repoboacións forestais:** as formacións forestais dominantes segundo o 3º IFN son os piñeirais, seguidos de piñeirais con carballos e rebolos, ou piñeiros e rebolos; como tamén aparecen manchas de castiñeiros e outras frondosas autóctonas.
- **Mosaico de cultivos:** No val dáse un mosaico de parcelas, abandonadas e cultivadas, con cultivos e pasteiros, formando unha paisaxe agrícola nuns casos mais tradicional onde cos límites das parcelas, constituídos por árbores con seu respectivos arbustos, as chamadas touzas de alto valor natural e paisaxístico, e noutros terras temos superficie ocupada por hortas, pasteiros, e viñedos en amplas extensións de vides de pequeno tamaño formando unha paisaxe agrícola máis moderna e extensiva.

A Fauna

A comarca do Verín presenta unha gran riqueza de especies animais. Si ben o estudio da fauna de Verín abordase desde a case absoluta ausencia de traballos científicos e informes desta natureza desenvolvidos na área de estudio. A información bibliográfica dispoñible encontrase espallada en traballos de ámbito xeográfico máis amplo.

4.2.4. Os usos e cobertura.

Na táboa seguinte se desglosan as superficie e porcentaxe dos usos onde destaca a alta porcentaxe de terras agrarias. Que son áreas dominadas pola asociación de cultivos e pasteiros, onde a viticultura ten un importante papel.

I- 1Superficie e porcentaxe das clases de usos en Verín

CLASE25MIL	superficie	% total
SUPERFICIES ARTIFICIAIS:	249,46	2,56
NUCLEOS DE POBOACION	168.11	1.72
URBANIZACION AGRICOLA DIFUSA	35.82	0.37
ZONAS INDUSTRIAIS, COMERCIAIS E DE SERVICIOS	34.16	0.35
MINAS	11.37	0.12
ZONAS AGRICOLAS	4631,74	47,35
CULTIVOS ANUAIS EN Maioría E Viñedo	885.50	9.05
VIÑEDO EN MAIORIA E CULTIVOS ANUAIS	2041.13	20.87
VIÑEDO E VEXETACION FORESTAL	1259.93	12.88
PRADOS EN MAIORIA, CULTIVOS ANUAIS E VIÑEDO	442.41	4.52
PRADOS EN MAIORIA, CULTIVOS ANUAIS E MATO	2.77	0.03
ZONAS DE GANDERIA	625,15	6,39
CULTIVOS FORRAXEIRO E ESPECIES MADEREIRAS,	144.23	1.47
PRADOS	17.64	0.18
MATO-PASTEIRO	463.28	4.74
ZONAS ARBORADAS	3185,92	32,58
CADUCIFOLIAS	235.66	2.41
EUCALIPTO E PIÑEIRO	283.15	2.90
PIÑEIRO	2629.63	26.89
MIMOSAS EN Maioría, PIÑEIRO E CADUCIFOLIAS	37.48	0.38
ZONAS DE MATO	1063,96	10,88
MATO	490.39	5.01
MATO E CADUCIFOLIAS	70.22	0.72
MATO E ESPECIES MADEREIRAS	503.35	5.15
ZONAS HUMIDAS E DE AUGA	24,3	0,25
LAGOAS CONTINENTAIS	24.30	0.25
FONTE:ELABORACION PROPIA A PARTIR DO SITGA		

Debemos destacar que todo o concello de Verín está inscrito na denominación de orixe Monterrei na subzona val de Monterrei agás a parroquia de Queirugás que está a subzona ladeira de Monterrei. A denominación de orixe de Monterrei tiña no ano 2000, na comarca 580 hectáreas de superficie inscrita. Na actualidade estase poñéndose en marcha tres zonas de concetracion parcelaria. A concentración parcelaria de Cabreiroá cunha superficie de 391 hectáreas dedicadas ao cultivo da horta, viña (denominación de orixe de Monterrei e do cereal, a concentración parcelaria de Mandín Feces, cunha superficie de 1267 has dedicadas ao cultivo da horta, viña (denominación de orixe de Monterrei e do cereal) e a concentración parcelaria de Mourazos-Tamagos-Tamaguelos cunha superficie total de 1250 hectáreas. sto é un total de case 3000 hectáreas dedicadas a unha agricultura de comercialización fundamentalmente viñedo (denominación de orixe de Monterrei), así como froiteiras, horta e cereal.

E no que se refire a gandería o concello de Verín segundo datos do 2003 do IGE e CPADR ten 23 explotacións de gando bovino cun total de 227 bovinos o que da unha

media de 9.8 vacas por explotacións, e na comarca hai 367 explotacións e 4925 bovinos o que da unha media maior de 13.4 vacas por explotación. Son en resumo en xeral explotacións gandeiras familiares onde a produción de carne se realiza de forma tradicional, os tenreiros permanecen xunto ás nais ata o sacrificio. A base da súa alimentación é o leite complementado con forraxes e cereais e estas explotacións están moi ligadas a terra.

4.2.5. A Paisaxe.

Verín presenta unha paisaxe natural variada cunha alta diversidade de hábitats e cunha configuración morfolóxica tamén diversa: serras, outeiros, vales pechados, abertos, ríos, regueiros e regatos, barrancos, charcas, humidais, bosques, bosquetes, etc.

A configuración morfolóxica do territorio organizada a traveso do val do Támega co seu contorno elevado de serras, onde destaca por unha banda como fito paisaxístico o castelo de Monterrei, e por outra os usos da terra onde os temos unha paisaxe en mosaico de cultivos de vide (os bacelos), de cereal e horta, algunhas zonas de touzas mosaico con sebes arboradas que delimitan os cultivos e ou prados, bosquetes de ribeira, bosquetes de arborado autóctono, e por outra banda as ladeiras das serras que pechan o val onde os cultivos e pastos mestúranse cun mato arborado e coas repoboacións forestais.

Esta diversidade pode ser contemplada en toda a súa magnitude dende os miradoiros naturais do concello como o monte Maior , O Larouco, as Laxes das Chas e o Castelo, ou dende o Castelo de Monterrei (concello de Monterrei).

Por outra banda en termos xerais, os elementos e procesos que mais negativamente inciden na calidade da paisaxe pódense sinalar os incendios forestais, as canteiras, a autoestrada, as infraestruturas de telecomunicacións e eléctricas a liña de canleado de alta tensión que chega ata a vila de Verín, ...

4.3. A IDENTIFICACIÓN DOS RECURSOS AMBIENTAIS VALIOSOS DO ENTORNO. POTENCIALIDADES DOS ESPAZOS QUE REQUIREN ALGÚN TIPO DE PROTECCIÓN.

Para cada punto do territorio débense conservar os espazos con valores ecolóxicos, paisaxísticos, produtivos e científico – culturais; así como protexer e regular os usos e accións en aquelas áreas do territorio que conserven un valor natural o sexan susceptibles de recuperalo que tiveron algún día. Ademais de traballar cara a mellora e recuperación e rehabilitación, dos elementos e procesos do medio natural que se atopen degradados.

O novo modelo territorial ten que ser coherente cos principios de desenvolvemento sostible e os novos desenvolvementos urbanos deben satisfacer as necesidades da poboación coa mínima ocupación posible de solo, limitando os fenómenos de expansión extensiva e de baixa densidade a zonas moi concretas do territorio. En resumo o entendemento que o medio ambiente é un factor clave do desenrolo económico e de calidade de vida. Así como a integración das medidas de protección ambiental en tódalas políticas sectoriais e territoriais, así como en planificación e localización das actividades (VI Programa de Acción en Materia de Medio Ambiente).

A conservación e o uso sostible da biodiversidade é un dous grandes paradigmas das sociedades desenvolvidas. E isto implica tanto conservar, como restaurar ecosistemas fráxiles ou degradados mediante a protección de tódolos espazos de interese natural.

E neste senso resulta de especial importancia que todas as áreas de especial valor ecolóxico, paisaxístico e cultural. Debendo quedar protexidas mediante a figura de solo rústico de protección especial en primeiro lugar os terreos que forman parte da rede natura e na medida do posible os espazos lindantes a Rede Natura integraranse na medida do posible como solos rústicos para conseguir zonas de amortecemento do espazo protexido.

A relación destes recursos é a seguinte:

- **A CALIDADE AMBIENTAL E A PAISAXÍSTICA:** En primeiro lugar e a modo de calidade englobadora de tódalas demais, resulta necesario mencionar o elevado grado de calidade ambiental e a altísima diversidade paisaxística do territorio. Onde destacamos todo o sistema hídrico do río Támega e o seu complexo fluvial cunha chea de espazos húmidos asociadas o río, o espazo agrario tradicional, os viñedos, os

bosques de ribeira, o mato con arborado autóctono, o Pozo do Demo, O monte Maior, ...

- **RÍO TÁMEGA:** A súa condición de río principal confire unha determinada calidade paisaxística e visual que forma parte da imaxe percibida polos habitantes e visitantes da vila e do municipio. O río Támega constitúe un elemento representativo e identificativo da Vila e do municipio de Verín, ademais de ser espazo protexido (LIC) e por tanto integrante da rede de espazos protexidos de Galicia .
- **RESTO DOS RÍOS E REGATOS E ZONAS HUMIDAS** O sistema hidrolóxico constitúe unha valiosa rede ecolóxica de corredor natural. Destacando por unha banda o río pequeno e o seu tributario o barranco do Crico e por outra o río Abedes que forma un valioso espazo fluvial na zoa de Cabreiroá que está tamén incluído en parte no LIC do río Támega
- **AS AUGAS MINERO MEDICINAIS**
- **O POZO DO DEMO, CALDEIRÓN** Espazo natural cunha cova
- **MONTE MAIOR:** Presenta vistas panorámicas de Verín
- **O ESPACIO AGRARIO** Os solos con capacidade agrolóxica constitúen un innegable recurso tanto para as explotacións agrarias ou gandeiras, ademais de que o espazo agrario presenta valores agropaisaxístico polo que o espazo agrario ten que ser protexido tanto para o desenvolvemento de explotacións agropecuarias modernas, rendibles e sostibles, como para o mantemento dunha paisaxe agrícola no val.
- **A VEXETACIÓN:** .Si ben se ha de admitir que a vexetación actualmente existente no territorio municipio pouco ten que ver coa vexetación potencial –aquela la que resultaría da evolución dos factores físicos, químicos e biolóxicos de orixe natural, sen intervención humana-, existen unha serie de ámbitos o zonas que presentan unha vexetación en bo estado de conservación, que resulta transcendental conservar na configuración de determinadas paisaxes, de alto valor medioambiental, como é o caso das sebes arboradas ou das caducifolias autóctonas.

- OS ESPACIOS NATURAIS PROTEXIDOS POR LEI: A rede Natura 2000 é unha rede ecolóxica de lugares creada para conseguir manter, en un estado de conservación favorable, representacións de tódolos tipos de hábitats e taxons de flora e fauna declarados de interese comunitario. E na lista de lugares de importancia comunitaria da rexión bioxeográfica atlántica aprobada de acordo a Directiva 92/43/CEE o 7 de decembro de 2004, aparece o LIC río Támega (Código ES11300005) cunha superficie de 718.76 hectáreas e coordenadas xeográficas W 7 26 N 41 58. E segundo a Lei 9/2001, de Conservación da Natureza define ós espazos naturais protexidos como aqueles espazos que conteñan elementos ou sistemas naturais de particular valor, interese ou singularidade, tanto debidos á acción e evolución da natureza coma derivados da actividade humana, e que fosen declarados como tales. Segundo o Decreto 72/2004, do 2 de abril a proposta de LIC en réxime de protección xeral pasan a formar parte da figura de Zonas de especial protección dos valores naturais definíndose como aqueles espazos nos que, polos seus valores ou interese natural, cultural, científico, educativo ou paisaxístico, sexa necesario asegurar a súa conservación e non teñan outra protección específica. Nestas áreas poderanse seguir levando a cabo de maneira ordenada os usos e as actividades tradicionais que non vulneren os valores protexidos.

4.4. ASPECTOS INFRAESTRUTURAIS E DOTACIONAIS.

4.4.1. Rede viaria.

Verin atópase nunha situación xeográfica que lle confire xa, dende o medievo, co camiño de Castela e o paso principal a Portugal polo sureste galego, unha importancia considerable como punto referencial de cruce de camiños o que se reflicte na súa trama urbana.

As características básicas do viario principal existente son as seguintes:

Autoestrada **A-52** ou das Rias Baixas (Benavente-Vigo). É de titularidade estatal, cun percorrido polo concello de 9,5 Km. Atopamos dous enlaces dentro do concello, a saída 160-Verin-Portugal-Oimbra que entronca coa estrada N-532 a dous Km do

centro de Verín, e a saída 151-Fumaces-Verin (este)-Vilardevos coa estrada autonómica Ou-310.

Estrada **N-525** Zamora-Santiago. Atravesa o concello de este a oeste con un percorrido de 10,3 Km. O seu paso por Verin e Pazos convertese nunha rúa plenamente urbana dotada de beirarrúas, luminarias, aparcamentos, locais comerciais etc. Atópase en bo estado de conservación e ben sinalizada. O titular da estrada é o Ministerio de Fomento, pertencendo a Rede de Interese Xeral

Estrada **C-532** Verin-Fronteira Portugal. Parte da vila de Verín e percorre o concello cara o Sur ata a fronteira con Portugal. Pasando polos núcleos de Queizas, Tamagos, Tamaguelos, Mourazos e Feces de Abaixo., cun percorrido de 15 Km. Está en bo estado de conservación e conta cun ancho suficiente e unha boa sinalización tanto horizontal coma vertical. Os tramos interurbanos, dispoñen de beirarrúas e luminarias estando plenamente integrados na malla urbana. Nos tramos que pasan polos núcleos a estrada está ben iluminada botándose en falta nalgúns casos a existencia de beirarrúas que permitan unha circulación mais segura os peóns. A titularidade é do ministerio de Fomento, pertencendo a Rede de Interese Xeral

Estrada **OU-113** Verín-Laza. Parte da vila de Verín cara o norte pasando polos núcleos de Salgueiro e Caldeliñas percorrendo 4,9 Km ata sair do concello. O seu primeiro tramo intégrase na malla urbana. Atópase nun estado de conservación regular precisa dun repintado e mellorar os arcéns. A titularidade é da Xunta de Galicia e pertence a rede secundaria.

Estrada **OU-114**. Parte da OU-113 a altura do núcleo de Caldeliñas cara o concello de Castrelo do Val, pasando polo núcleo de Vilamaior. Percorre 2,9 Km polo concello. Pertence a rede secundaria e a titularidade é da Xunta de Galicia. Atópase en bo estado de conservación.

Estrada **OU-115** Partindo da N-525 en Pazos nos leva cara o norte ata o castelo e parador de Monterrei. A estrada inda que ten un bo firme é estreita e con un trazado sinuoso dado que ten que salvar unha considerable diferenza de altitude. O que por outra banda lle confire un considerable atractivo paisaxístico. A titularidade é da Xunta de Galicia.

Estrada **OU-310** Verín-Soutochao. Parte da N525, no núcleo de Verín cara o este, percorrendo 5 Km ata o límite co concello de Vilardevos. Atravesa o núcleo de Abedes. A titularidade é da Xunta de Galicia e pertence a rede secundaria.

Estrada **OU-1007** Mandín-Feces de Cima. Vial da Deputación de Ourense que permite a comunicación da zona sureste do concello unindo o núcleo de Mandín con Feces de Cima e continuando cara o concello de Vilardevós, cunha lonxitude no concello de 4.2Km. O seu estado de conservación é regular, tendo escasa intensidade de tráfico.

Estrada **OU-1009** Cabreiroá-Vilardecervós. Vial de 5.4 Km de lonxitude que parte do de Cabreiroá cara o sureste ata chegar o núcleo de vilardecervos no concello de Vilardevós. A titularidade é da Deputación Provincial de Ourense.

Estrada **OU-1010** Rabal-San Ciprián. Tramo de 1,6 Km. o suroeste do concello. A titularidade é da Deputación Provincial de Ourense.

Estrada **OU-1011** Vial de 600m que parte da saída 160 da autoestrada A-52 en dirección o suroeste cara o concello de Oímbra.

Estrada **OU-1014** Verín-Vilaza-Pazos. Permite o acceso a A-52 no concello de Monterrei. Actualmente estanse a realizar obras de mellora. A titularidade é da Deputación Provincial de Ourense.

Estrada **OU-1021** Verín-Arcucelos . Ten unha lonxitude o seu paso polo concello de 1.1 km. A titularidade é da Deputación Provincial de Ourense.

Estrada **OU-1055** Queirugás. Trátase dun vial interno do concello que dá acceso o núcleo de Queirugás. Ten unha lonxitude de 2,3 Km e a titularidade é da Deputación.

Alén do exposto ata aquí, actualmente está prevista a conexión da autovía das Rías Baixas coa rede de autopistas e vías rápidas portuguesas, o que reforzará o papel de Verín como núcleo polarizador da estrema sureste de Galicia.

4.4.2. Redes de servizos.

Rede de abastecemento de auga.

O concello de Verín dispón dunha Estación de Tratamento de Auga Potable situada perto do río Támega que bombea auga ata uns depósitos que se atopan perto do castelo de Monterrei . O principal ten unha capacidade de 3000m³ situado na cota 487m, e xa na cota 425 atopanse dous mais cada un con capacidade de 600m³, un deles actualmente en desuso .

Dende estes depósitos a auga potable distribuese a través dunha rede de tuberías de distintos materiais (Polietileno, Fundición dúctil, PVC ou Fibrocemento nalguns casos).

A rede principal é de fundición e ten un diámetro de 200mm, desta rede perimetral parten ramais de diámetros 150, 100, 75 e 63mm. A rede está dotada de bocas de incendios e de rego , repartidas pola ruas da cidade.

Na zona do polígono industrial existe unha captación e un depósito conectados a súa vez coa rede xeral.

Os depósitos cubren o servizo do solo urbano de Verín e Pazos, e dos núcleos de Abedes, Vilela, Caldeliñas e o Salgueiro.

O concello somete a rede a unha renovación sistemática e progresiva para adaptarse as novas demandas.

Abedes: abastécese dun depósito situado o este do núcleo na cota 523m.

Cabreiroa: Conta con un depósito situado o suroeste do núcleo a veira da AA-52 na cota 403m, . Xusto a súa veira está o que abastece a o núcleo de Queizas, ambos empregan a mesma captación.

Feces de Abaixo: Na veira do Támega atopamos dúas estacións de Bombeo que impulsan a auga ata un depósito elevado situado no medio do núcleo

Feces de Cima: A rede mantense coa auga dun depósito situado o norte do núcleo na cota 453.

Mandin: A captación recolle a auga o o noreste do concello na cota 443m.

Mourazos: A auga se recolle dunha captación perto do regato da Bатуca, elevándose mediante bombeo ata un depósito situado o este do núcleo na cota 423m.

Queirugas: Dotado dun depósito o norte do concello na cota 555m

A Rasela: Ademais de estar conectado a rede xeral de Verín conta cunha estación de bombeo xunto o Hospital Comarcal que envía a auga ata un depósito situado o este do núcleo na cota 448m.

Tamagos: O este do núcleo atopamos dous depósitos na cota 430m, que se abastecen dun pozo de barrena situado a súa veira.

Tamaguelos:

Tintores: Dispón dunha estación de bombeo que impulsa a auga ata un depósito elevado.

Ainda se conservan perto do núcleo, pero en estado de abandono o edificio cos grupos de presión que se empregaban para subministrar auga de rego os cultivos da concentración parcelaria.

Vilarmaior: Conta con un depósito situado o este do núcleo na cota 489.

Rede de saneamento.

Verin esta dotado dun sistema de colectores de distintos diámetros e materiais que recollen as augas residuais domésticas, industriais e pluviais e as verten a un colector xeral que as conduce ata a estación depuradora de augas residuais situada a veira do Támega.

Os colectores principais son de formigón ou pvc con diámetros de 500 mm. De estes parten ramais de pvc de 315 ou 400mm.

A rede xeral recolle as augas do solo urbano de Verin e Pazos, e dos núcleos de Abedes, Cabreiroa, Queizas, A Rasela, Tintores, Vilela, Caldeliñas e O Salgueiro.

Tamén as augas do polígono industrial ason verquidas nesta rede, sendo necesario elevalas ata o colector xeral mediante varias estacións de bombeo.

Estanse a facer obras e proxectos de mellora e renovación das redes, tratando de mantelas en bo estado e adaptándoas as novas demandas.

En canto o resto dos núcleos a situación é a seguinte:

Feces de Abaixo: Dispón de catro fosas sépticas para evacuar as súas augas residuais. Unha o norte do núcleo que verte o Támega, unha xunto a escola infantil na Lama, a terceira atópase xunto o paso fronteirizo, e a última o sureste do núcleo vertendo o regato de Río Pequeno.

Feces de Cima: Verte mediante fosa séptica o río de Feces ou Río Pequeno ao sur do núcleo.

Mandín: Verte cara o sur do núcleo no regueiro das Videiras mediante fosa séptica.

Mourazos: Actualmente ten unha fosa no regato da Batoca, e etase executando a construción dunha pequena EDAR que pronto estara en funcionamento vertendo as augas previamente depuradas o Támega.

Queirugas: verte a unha fosa situada o sur do núcleo no regueiro de Queirugas.

Tamagos: Dispón da súa propia EDAR vertendo as augas unha vez depuradas o río Támega.

Tamaguelos: verte a unha fosa xunto o río Támega.

Vilarmaior: envía as augas a unha fosa situada o norte do núcleo xunto o Regueiro de Gondulfes.

Rede de enerxía eléctrica.

Todos os núcleos do Concello dispoñen de subministro de enerxía eléctrica. A empresa subministradora é Unión-Fenosa. O subministro –con tensión de 2.000 voltios, en media e 380 en baixa, é de boa calidade, por regra xeral.

Atopamos varias liñas de alta tensión (70000v V.) que se adentran no solo urbano ata un centro de transformación que na actualidade esta absorbido pola malla urbana situado na Avenida de Portugal

Rede de gas.

Inda que Verín non se atopa dentro dos concellos os que chega a rede de gaseodutos de Galicia unha empresa privada encárgase de manter unha pequena rede de distribución de gas propano canalizado que abastece dende o polígono industrial as principais ruas da cidade de Verín.

4.4.3. As dotacións urbanísticas.

Os equipamentos.

Dentro da categoría de equipamentos imprescindibles para o funcionamento da estrutura social, procedeuse á subdivisión en cinco tipos:asistencial, deportivo, educativo, sanitario e sociocultural.

Equipamento asistencial, o concello está moi por debaixo do parámetro estimado como desexable. Haberá que esperar ó estudio de accesibilidade para o avance de pautas de localización.

Equipamento deportivo, os equipamentos deportivos de ámbito da cidade integran instalacións deportivas capaces de albergar outros usos de índole educativa. Os equipamentos deportivos veciñais son pistas polideportivas ó aire libre e as súas implantacións responden á actuación de asociacións de veciños ou parroquiais. O concello está por riba do parámetro estimado como desexable, aínda que compre conseguir a mellora dos existentes.

Equipamento educativo, no concello de Verín, existen centros de ensino secundario, centros de ensino infantil e primario (en todos eles pódese cursar educación especial), escolas de ensino infantil, centros de ensino non regulado e garderías (é preciso a consideración firme da existencia dunha gardería de titularidade pública). O concello está moi preto do parámetro estimado como desexable.

Equipamento sanitario, no concello existen o Hospital Comarcal de Verín (integrado no SERGAS), centro de saúde de Verín (de recente construción) non se localizan no concello outros centros de saúde do sistema xeral de atención ambulatoria, aínda que si outros pequenos dispensadores de saúde de sistema privado. A media do concello está moi por riba do parámetro desexable, aínda que hai que destacar que a área sanitaria é moi ampla, pois a poboación dos concellos da Mancomunidade/Comarca son tamén poboación vinculada a estes equipamentos.

Equipamento sociocultural, os equipamentos de ámbito da cidade son os seguintes, casa da Xuventude e Biblioteca, edificio público polivalente, Centro social da terceira idade da Xunta e Casa do Asistente ou do Escudo. Os socioculturais de ámbito veciñal son: Sociocultural de Queirugás, Centro social de Cabreiroá, Tele-club Ábedes, Cultural de Tintores, Casa do Pobo de Tintores, Centro social Queizás, Centro social Tamágos, Local social de Tamaguelos e Asociación de mulleres rurais. A media do concello está por debaixo do parámetro estimado como desexable.

CONCLUSIÓNS.

En resumen tense que dicir que o prioritario é a consecución mediante o novo plan xeral de mais superficies para os sistemas xerais de equipamentos de carácter asistencial (polo envellecemento da poboación), de carácter educativo garderías públicas, de carácter sociocultural e a mellora e a mellora dos xa existentes.

4.4.4. Os espazos libres.

SISTEMA XERAL DE ESPAZOS LIBRES.

Parques urbanos:

Grandes parques, áreas axardinadas de grande tamaño que serven como lugar de encontro e esparcemento aos habitantes da cidade compacta e continua (***Paseo-praia fluvial e espazo deportivo do río Támega***)

Pequenos parques, sistema de parques integrados no conxunto histórico da cidade, espazos con identidade histórica e simbólica para a cidade de modestas dimensións. (***Alameda, Praza do concello, Praza Maior, Paseo da marxe dereita e esquerda do Támega***)

SISTEMA LOCAL DE ESPAZOS LIBRES.

Áreas de estancia, veñen constituídas por áreas (axardinadas ou non) que serven de encontro e repouso aos habitantes de superficies modestas.

No ámbito urbano, existen as seguintes:

- Prazuela na confluencia da rúa Maior e Luis Espada.
- Praza da Merced
- Prazuela da Capela de San Lázaro
- Prazuela na confluencia de Amaro Refojo e M.Carrero
- Prazuela na confluencia de R.Do Lavadoiro e Rosalía de Castro.

Espazo libre na rúa da Constitución.

- Espazo libre na rúa Irmáns Lasalle
- Espazo libre na Biblioteca Municipal.
- Espazo libre na Av. de Portugal.
- Espazo libre asociado ó Centro ocupacional.

No ámbito rural ou parroquial, debemos apuntar unha chea de espazos libres e pequenos espazos, moitos deles sen acondicionar ou en non moi bo estado. A súas superficies suman un total de 57875m².

CONCLUSIÓN.

En resumen tense que dicir que o prioritario é a consecución mediante o novo plan xeral de mais superficies para os sistemas xerais de espazos libres, dunhas dimensións acaídas, intentando no posible que os novos parques sexan a continuación dos existentes, para conseguir a continuidade dos mesmos, que permitirán a mellora dos xa existentes.

5. FUNCIÓN DO PLANEAMENTO E PROBLEMÁTICA A RESPOSTAR.

Resulta absolutamente imprescindible neste intre planificar o futuro do territorio verinense e, non só facelo para os vindeiros tres ou catro lustros, senón ter en conta xa ou intuír que poderá acontecer cara a metade do século e dotar ao Plan e ao territorio dos graos de liberdade necesarios para non coutar en exceso esas necesidades futuras, tratando de evitar o acontecido con plans anteriores, e concentrando importantes esforzos en acadar a sustentabilidade do planeamento esixida non so por esixencia legal, senón por racionalidade e visión de futuro.

A necesidade en Verín dun instrumento normativo no eido da ordenación territorial e o urbanismo, é tanto maior canto que aquí, hoxe en día, non existe planeamento xeral municipal fóra das **Normas Subsidiarias do 28/5/1986**, xa que o último plan vixente (P.X.O.M. do 03/08/1998) foi anulado por sentenza do Tribunal Supremo con data 22/02/2007, o que ten producido nos últimos meses un perigoso estancamento da actividade urbanística e inmobiliaria, que é unha das principais fontes de actividade e emprego de todo o concello.

Amais da comenencia e da necesidade, están as propias esixencias de orde legal. Tanto nas Disposicións Transitorias da Lei do Solo de 1975, coma nas da LASGA, de 1985, e mesmo a Lei 1/1997 do Solo de Galicia de 24/3/1997, sinalábanse prazos perentorios para a formulación do planeamento urbanístico municipal dos concellos que carecían del. As propias N.C. e S. da provincia de Ourense sitúan a Verín coma un dos concellos que teñen un alto grao de complexidade urbanística (Area 2). Por iso –e logo da entrada en vigor da Lei 9/2002 de Ordenación Urbanística e Protección do Medio Rural de Galicia- no tocante á figura de planeamento, a Verín correspóndelle elaborar, tramitar e aprobar un Plan Xeral de Ordenación Municipal.

Amais das razóns obxectivas e dos imperativos legais, hai que ter en conta as razóns dimanantes dunha vontade do Equipo de Goberno Municipal de enmarcar a súa política municipal, de acordo cun instrumento de ordenación territorial que é preceptivo, pero que, sobre todo, é oportuno, pois só se se teñen en conta todas as variábeis incidentes no territorio é que se poderá dispor dunha guía inequívoca do que se debe e é factible facer en calquera eido da acción de goberno. Isto aínda é máis imperioso se se pretende -coma no caso de Verín- facer do propio territorio (os seus valores naturais e culturais) -

etnográficos, antropolóxicos, históricos, etc.- un novo piair da economía e, polo mesmo, da acción municipal.

Tense que dicir ademais que no concello de Verín compre redactar un novo plan para dar resposta a unha serie de problemas urbanísticos detectados na diagnose que concentran a problemática á que compre dar resposta e facer unha reestruturación xeral da ordenación derivada do planeamento agora anulado, realizando unha serie de propostas e melloras nos seguintes eidos, que se teñen identificado como estratéxicos:

1.Infraestrutural. Estruturar e xerarquizar o viario periférico e crear unha rolda urbana que evite no posible o tráfico no centro da vila, rematar e recualificar a trama urbana.

2.Medioambiental. Crear circuítos peonís e corredores verdes, tratar o bordo litoral do Támega, potenciar a rede de augas mineiro medicinais, creación de carrís bici.

3.Dotacional. Implantación dun novo xeriátrico, relocalización da estación de autobuses, novos equipamentos educativos (garderías públicas), novo auditorio, creación dun novo cemiterio.

4.Patrimonial. Tratamento de conxunto dos muíños de San Lázaro, posta en valor dos balnearios do concello (Cabreiroá, Caldeliñas) e das demais fontes minero-medicinais, recuperación dos muíños de aceite, posta en valor da muralla medieval.

En resume, o novo plan urbanístico pretende dar resposta e abordar diversas problemáticas concretas de diferente tipo:

- Utilización racional e intensa do solo para evitar a proliferación de vivendas unifamiliares que xeran un modelo pouco funcional e por tanto pouco sustentable.
- Protección dos espazos con maiores valores naturais, mediante unha zonificación territorial tendo en conta os condicionantes ambientais e os recursos naturais.
- A xestión e uso da auga e da enerxía.
- Protección do dominio público hidráulico.
- O encaixe das infraestruturas existentes e das novas infraestruturas para evitar problemáticas ambientais posto que a rede de infraestruturas de comunicación é moi extensa, o que provoca múltiples barreiras no territorio e que provocan

impactos: ruído, contaminación do aire, efecto barreira tanto para a mobilidade das persoas como da fauna, riscos....

- Os asentamentos industriais existentes, en moitos casos cun deficiente encaixe no contexto e problemáticas diversas (ruídos, enlaces, riscos...).
- Os problemas de mobilidade e transporte.
- A perda de biodiversidade e da paisaxe.
- Os incendios forestais.
- As emisións de gases de efecto invernadoiro.
- A contaminación do solo e da auga.
- A perda de patrimonio cultural.

6. MARCO NORMATIVO.

As normas e a lexislación específica e sectorial establecidas, tanto no ámbito europeo, como no estatal, como no autonómico, no comarcal e/ou no municipal sintetízanse aquí. Tratando de establecer un marco de referencias legais, e sen ánimo de esgotar a lexislación sectorial ou específica, engadimos unha relación básica da normativa que directa ou indirectamente afecta á implementación deste Plan e incidindo principalmente no aspecto ambiental.

6.1. NORMATIVA EUROPEA.

Directiva 85/337/CEE, do 27 xuño de 1985, relativa á avaliación das repercusións de determinados proxectos públicos e privados sobre o medio ambiente.

Directiva 96/61/CE, do 24 de setembro de 1996, relativa á prevención e control integrado da contaminación.

Directiva 97/11/CE, do 3 marzo de 1997, que modifica a Directiva 85/337/CEE.

Directiva 2001/42/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de xuño de 2001, relativa á avaliación dos efectos de determinados Plans e Programas no medio ambiente (DOCE núm. L 197, do 21 de xullo de 2001)

Directiva 2003/35/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 26 de maio de 2003, que establece a participación do público na elaboración de certos plans e programas relativos ao medio ambiente e que o modifican no referente a participación cidadá e acceso á xustiza as Directivas 85/337/CEE e 96/61/CE do Consello.

Convenio de Espoo, do 25 de febreiro de 1991, ratificado pola UE, publicado no BOE do 21 de outubro de 1997.

6.2. NORMATIVA ESTATAL ESPAÑOLA.

Lei 8/2007, de 28 de maio, do solo.

Lei 13/85, de 25 de xuño, de Patrimonio Histórico.

Lei 25/1988, do 29 de xullo de 1988, de Estradas.

Lei 4/1989, do 27 de marzo de 1989, de Conservación dos Espazos Naturais e da Flora e Fauna Silvestre.

Lei 21/92, do 16 de xullo de 1992, de Industria (BOE do 23 de xullo de 1992).

Lei 54/1997, do 27 de novembro de 1997, do Sector Eléctrico.

Lei 6/2001, do 8 de maio de 2001, de modificación do Real Decreto Lexislativo 1302/1986, do 28 de xuño de avaliación de impacto ambiental (BOE do 9 de maio de 2001, páxinas 16.607 a 16.616).

Lei 16/2002, do 1 de xullo de 2002, de Prevención e Control Integrados da Contaminación.

Real Decreto 849/1986, do 11 de abril de 1986, sobre Regulamento do Dominio Público Hidráulico.

Real Decreto 1302/1986, do 28 de xuño de 1986, de avaliación de impacto ambiental, posteriormente modificado pola Lei 6/2001, de 8 de maio.

Real Decreto 1131/1988, do 30 de setembro de 1988, polo que se aproba o Regulamento para a execución do Real Decreto Lexislativo 1302/1986, do 28 de xuño, de Avaliación de Impacto Ambiental.

Real Decreto 1211/1990, Regulamento de Ordenación dos Transportes Terrestres.

Real Decreto 1812/94, do 2 de setembro de 1994, polo que se aproba o Regulamento Xeral de Estradas.

Real Decreto 1997/1995, do 7 de decembro de 1995, que traspón a Directiva Hábitats (Directiva 92/42/CEE).

Real Decreto Lei 9/2000, do 6 de outubro de 2000, que modifica o Real Decreto Lexislativo 1302/1986, do 28 de xuño, de Avaliación de Impacto Ambiental.

Decreto 2414/1961, do 30 de novembro de 1961, Regulamento de Actividades Molestas, Insalubres, Nocivas e Perigosas.

Orde Ministerial do Ministerio de Industria, do 18 de outubro de 1976, sobre Protección do Ambiente Atmosférico.

Lei 9/2006, de 28 de abril, sobre avaliación dos efectos de determinados Plans e Programas no medio ambiente.

6.3.NORMATIVA GALEGA.

Lei 9/2002, do 30 de decembro, de Ordenación Urbanística e Protección do Medio Rural de Galicia

Lei 15/2004, do 29 de decembro, de modificación da anterior

Lei 8/1995, de 30 de outubro, do Patrimonio Cultural de Galicia

Lei 13/1989, do 10 de outubro, de montes veciñais en man común

Lei 9/2001, do 21 de agosto, de conservación da natureza

Lei 7/1997, do 11 de agosto, de Protección contra a Contaminación Acústica.

Decreto 442/1990, do 13 de setembro, de Avaliación de Impacto Ambiental.

Decreto 327/1991, do 4 de outubro, de Avaliación de Efectos Ambientais.

Decreto 250/1993, do 24 de setembro, de Repoboacións Forestais (Art. 13).

Decreto 199/1997, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia.

Decreto 150/1999, do 7 de maio, polo que se aproba o Regulamento de Protección Contra a Contaminación Acústica.

Lei 6/2007, do 11 de maio, de medidas urxentes en materia de ordenación do territorio e do litoral de Galicia.

7. O ALCANCE E CONTIDO DA PLANIFICACIÓN.

O alcance do PXOM do concello de Verín **afectará ao seu Termo Municipal**. Se ben é certo, que algunhas actividades reguladas nos PXOM poidan afectar nas súas repercusións aos **concellos limítrofes**, o que de feito xustifica que a LOUPMRG determine a necesidade de establecer audiencia cos concellos lindeiros, polo tanto será no marco desas reunións onde se resolvan os posíbeis problemas.

7.1. EN RELACIÓN COAS ALTERNATIVAS.

A redacción dun plan urbanístico é un proceso complexo, no que se deben ter en conta aspectos de moi diferente natureza. Por unha parte, os diferentes procesos ecolóxicos e socioeconómicos responsables do funcionamento dos sistemas territoriais. E por outra, a confluencia de múltiples intereses de tipo social, político, económico, cultural, etc. Ademais os equipos redactores son multidisciplinares polo que é necesario ter feito nas primeiras fases da elaboración no PXOM unha serie de tarefas que a modo de secuencias diversas e continuadas dirixan cara a unha proposta de ordenación urbanística que se podería corresponder ó **escenario desexable**. As tarefas a levar a cabo son:

1ª.- Elaborar un diagnóstico medioambiental da situación actual de todo o territorio e áreas de influencia, utilizando as mellores técnicas de análise e datos dispoñibles para obter nas primeiras etapas de elaboración do plan: un plano e unha base de datos asociada coas características medioambientais e paisaxísticas do territorio e por tanto poder poñer “en carga” os vectores medioambientais dende o inicio da planificación, protexendo dende o inicio os espazos de interese ou con vulnerabilidade ambiental.

2ª. Análise global da sostibilidade do plan e avaliación continua do proceso. Elaborando matrices de coherencia para analizar a coherencia dos contidos e propostas cos principios e directrices propugnados pola sostibilidade. A coherencia debe manifestarse nos obxectivos do Plan e nas determinacións e nas solucións concretas plantexadas no planeamento.

3ª. Mediante a metodoloxía de análise multicriterio elaborase a capacidade de acollida do territorio para os solos urbanizables, identificándose e valorándose os posibles impactos territoriais resultantes.

Cos antecedentes descritos o PXOM na fase de elaboración do ISA (informe de sostibilidade ambiental) estudaranse as alternativas e xustificárase a proposta seleccionada. Compre tamén ter en conta que é unha competencia da corporación municipal elixir o modelo de desenvolvemento municipal que se quere para o municipio, que esté tamén motivada por razóns xurídicas, xa que o plan actual non so estaba xa obsoleto, senón mesmo anulado xuridicamente (polo tanto o plan que por defecto está agora vixente, o do 86, está moito mais desfasado aínda por ser mais antigo). Era polo tanto unha obriga dispoñer dun PXOM adaptado á lexislación vixente e por último existían razóns perentorias de diverso tipo, fundadas na necesidade de dar respostas aos cambios territoriais e estratéxicos ocorridos nos últimos anos.

En relación as alternativas, empregárase unha metodoloxía que se basee no cálculo da capacidade de acollida para os diferentes usos propostos no Plan Xeral, obtendo desta forma unha cartografía que clasifica a superficie municipal, segundo esa capacidade de acollida en función dos usos.

As diferentes alternativas neste contexto entenderanse como as diferentes áreas xeográficas coa mesma capacidade de acollida para un mesmo uso e a elección dunha superficie para ese uso na alternativa elixida. Desta alternativa xustificárase a súa elección en relación co resto do territorio, coa mesma capacidade de acollida.

E en termos de efectos sobre o medio ambiente se considera tamén a **alternativa “0”**, o mantemento do estado actual, que como xa vimos non é viable posto que é necesario dotar ao municipio dunha nova vertebración territorial a nivel das novas infraestruturas, suplir o gran desfase do plan actualmente vixente e actualizalo xuridicamente, entre outras. Ademais o modelo urbanístico vixente potenciaba un desenvolvemento urbanístico caracterizado por un crecemento disperso coas consecuencias ambientais que isto ten.

7.2.OS EFECTOS AMBIENTAIS PREVISÍBEIS.

Á hora de considerar os impactos ambientais dun PXOM é conveniente facer dúas observacións.

- A posibilidade de que moitos deles sexan positivos.
- O concepto de impacto ambiental que debe entenderse como a diferenza de calidade ambiental entre dúas situacións, a situación “sen” Plan fronte á situación “con” Plan.

Dito isto a priori, os PXOM poden provocar tres clases de impacto.

- a) Impactos de ocupación.
- b) Impacto de sobreexplotación.
- c) Impactos de contaminación.

A estes hai que engadir o que corresponde ao concepto xeneralizado de impacto: como incoherencia das actividades cos recursos endóxeos e de carácter do medio ao que se refire o Plan.

a) Impactos de ocupación.

Prevése o seu cálculo superpoñendo a localización das actividades propostas polo plan (modelo territorial) sobre o mapa de capacidade de acollida **para as distintas determinacións do PXOM**. Para este cálculo, estudaranse os parámetros do medio físico con incidencia na determinación da capacidade de acollida en particular a xeomorfoloxía (altitude, pendente orientacións...) hidrolóxica, vexetación, fauna, usos...etc. Ademais dos aspectos estratéxicos ou de relación cos espazos circundantes (viais -existentes ou planeados- edificacións, afeccións por leis sectoriais -lei de costas, lei de augas....-, plans sectoriais...etc.) considerando tamén así mesmo as variables paisaxísticas.

O nivel da discordancia entre a vocación do territorio representada pola capacidade de acollida e as determinacións do Plan dará unha idea do tipo e significación do impacto, polo tanto do seu valor.

b) Impacto de sobreexplotación.

Refírese esta á utilización abusiva dos recursos renovables ou non renovables.

É un impacto difícil de estimar pero o Plan propónse proporcionar especificacións detalladas sobre a concepción dos proxectos á escala do traballo do PXOM, necesariamente máis xeralistas que o planeamento sectorial que desenvólvese as execucións do desenvolvemento urbanístico.

Analizaranse con especial coidado as conexións ás redes de abastecemento e saneamento, enerxía etc. Analizando as repercusións que sobre estas puidesen provocar as demandas inherentes aos desenvolvementos urbanísticos propostos.

c) Impactos de contaminación.

O razoamento anterior é válido para este tipo de impacto, que depende da forma en que se conciba cada proxecto e se xestione unha vez en marcha.

O Plan Xeral, en todo caso, nas actuacións susceptibles de contaminar, esixirá o pleno cumprimento da normativa sectorial de aplicación ou a incorporación dun sistema de xestión ambiental normalizado.

7.2.1. Impactos positivos.

No caso de impactos positivos se poden mencionar os seguintes:

- Un uso máis racional do solo, que é un recurso natural finito.
- Evitar a expansión innecesaria de solo urbano e de urbanizables, liberando da presión urbanizadora ámbitos que actualmente presentan usos tradicionais do solo, coas consecuencias positivas que isto deriva (por exemplo conservación de hábitats e especies asociadas...) .
- Evitar a fragmentación do territorio.
- Manter a estrutura do solo non urbanizable conservando a estrutura territorial paisaxística e funcional dos espazos agrarios, forestais de espazos naturais, de costas.
- Preservación dos espazos con valores relevantes do territorio: xa sexa cultural, histórico, natural, ecolóxico ou paisaxístico.
- A protección da rede hídrica e o ciclo da auga coa melloras na calidade das augas e dos tratamentos de depuración das augas.
- Minimizar os efectos do plan sobre a calidade do aire e o cambio climático mediante a regulación das actividades que exerzan con focos emisoras de fumes, gases ou partículas.
- Reservando espazos en solo urbanizable para a colocación de contedores e puntos limpos e outros contedores ou outros equipamentos necesarios para facilitar a recollida selectiva e optimizar as operacións de recolleita e transporte de residuos se fomenta o reciclaxe e a reutilización dos residuos urbanos
- Mellora na conservación da biodiversidade territorial mediante a protección dos solos da rede galega de espazos protexidos e dun amplo número de espazos de interese natural.
- Mediante a Integración da paisaxe en todos os procesos do plan urbanístico baixo unha perspectiva de sostibilidade.

7.2.2. Impactos negativos.

No caso de impactos negativos se poden mencionar os seguintes:

- Malia que este efecto redúcese drasticamente coa desaparición do risco de novas vivendas dispersos, a maior presenza humana mediante solos urbanizables principalmente nas zonas de borde con masas boscosas ou matos pode incrementar o risco de incendios forestais, se as especies forestais seguen a ser fundamentalmente eucaliptais.
- O aumento de poboación previsto polo planeamento supón un aumento previsto da mobilidade motorizada cos conseguintes aumentos de contaminación atmosférica e ruídos.
- Así mesmo, este aumento previsto de poboación supón un incremento no consumo de recursos (auga) e na xeración de residuos, e supón unha demanda de novas infraestruturas de abastecemento e saneamento.

7.3. TIPOS DE MEDIDAS INCLUÍDAS NO PLANEAMENTO.

Toda intervención antrópica sobre o territorio de calquera magnitude ou intensidade, xera un efecto ou impacto sobre os principais parámetros ambientais que caracterizan ao mesmo. Aínda que, tales efectos poden presentar distinto signo (positivo ou negativo) e niveis de reversibilidade (ou de recuperación das condicións ambientais preexistentes á execución da actuación).

7.3.1. Medidas protectoras e correctoras.

Fai falta observar a lexislación actualmente vixente en materia de medio ambiente, relativa a aspectos tales como: a ecoeficiencia, o alumeado público, os escombros e outros residuos da construción, as condicións acústicas nos edificios, o ruído, a contaminación atmosférica etc, que serán medidas de obrigada resolución e deberanse incluír no planeamento na medida en que incidan sobre o ámbito urbanístico.

- O novo PXOM considerou dende as primeiras etapas de elaboración os criterios de sostibilidade e minimización de impactos como se reflexa nas seguintes determinacións:
 - Cumprimento dos límites de sostibilidade definidos nos artigos 45,46,47 da Lei do Solo.

- Adecuación da protección dos recursos naturais a través da clasificación e cualificación do solo verificado.
 - Adecuación dos solos urbanizables á capacidade de acollida para ditos solos.
 - Garantir a protección do Patrimonio natural a través das medidas concretas de protección nos solos urbanizables.
- O novo PXOM considerou tamén necesario a obriga de establecer condicións de carácter xeral que se deberán cumprir durante a súa redacción a ter en conta desde as primeiras etapas de elaboración, para acadar os criterios de sostibilidade e minimización de impactos que se pretenden.
- Así mesmo, considerouse tamén necesaria a obriga de establecer medidas que se deberán cumprir durante o seu desenvolvemento mediante planeamento secundario, ou na redacción ou execución de proxectos de obra no seu ámbito territorial, a ter en conta desde as primeiras etapas de elaboración dos respectivos Plans ou Proxectos, para acadar os mesmos criterios de sostibilidade e minimización de impactos, e a tal efecto estableceranse medidas en referencia aos seguintes aspectos, en función dos tipos de afeccións.
- Medidas de deseño do planeamento.
 - Medidas a respecto da atmosfera.
 - Medidas a respecto dos impactos sobre o relevo e os solos.
 - Impactos sobre a hidroloxía.
 - Medidas a respecto dos impactos sobre a vexetación.
 - Medidas a respecto da fauna.
 - Medidas a respecto dos impactos sobre a paisaxe.

7.3.2. Medidas de coherencia ambiental.

A nova proposta do plan será coherente co marco do desenvolvemento urbanismo sostible. Analizarase as características dos efectos e a zonas de influencia probable, considerando en particular:

- A probabilidade, duración, frecuencia e reversibilidade dos efectos. Si as medidas a avaliar son capaces de acadar os obxectivos establecidos.
- O carácter acumulativo dos efectos, sen obviar posibles sinerxías provocadas polas accións do novo plan.

7.4. AVALIACIÓN COMPARATIVA DOS EFECTOS PREVISIBLES.

A evolución previsible comparativa dos elementos vulnerables avaliando dunha banda os efectos en ausencia de intervención e por outra avaliando a intervención do presente PXOM, e o resultado pódese describir do seguinte xeito para cada tipo de elemento xa descrito con anterioridade:

Tipo de elemento	Efectos en ausencia de intervención	Efectos pola intervención do PXOM
Ríos e regatos	- Progresión da contaminación das augas e vertidos dende os núcleos de poboación ou vivendas próximas. - Deterioro da vexetación ripícola.	- No entorno de núcleos rurais atravesados por regatos establécense espazos libres de uso público para fomentar a súa protección, uso, mantemento e captación de investimentos públicos. - Establécese graficamente o ámbito de protección e/ou clasificación do solo rústico protexido que facilita a identificación dos ámbitos protexidos. - Habilitación de sendas fluviais preservando a calidade espacial e vexetacional das ribeiras para conformar parques fluviais públicos con mantemento axeitado e conservación da biodiversidade. - Aproveitamento das actuacións para o saneamento dos núcleos recollidos no estudo económico do PXOM, que permitirán reducir a contaminación e os vertidos aos ríos.
Montes e zonas forestais	- Substitución de vexetación e arborado autóctono por especies de crecemento rápido que fomentan a extensión descontrolada da broza e consecuentemente a progresión dos incendios forestais, talas masivas e frecuentes que fomentan a perda de substrato e nutrientes, substitución de grandes superficies de arborado ou mato por viñado e outros cultivos	- Protección como solo rústico de especial protección forestal, que limita moito os usos e o tipo de arborado, para conservar as especies forestais (preferentemente as autóctonas) e as condicións da paisaxe e o terreo natural. - Limitación de usos ou construcións impropias deste medio ou non vinculadas a explotación directa destes recursos.
Zonas de arborado autóctono	- Substitución de arborado autóctono por especies de crecemento rápido. - Proliferación do mato ou broza que dificulta o acceso e o mantemento. - Talas máis frecuentes ou masivas con maquinaria que deteriora o substrato territorial. - Posible fomento da especulación construtiva ou urbanística nas proximidades dos núcleos de poboación. - Excesivo achegamento do arborado aos núcleos de poboación fomentando o perigo en caso de incendio. - Ausencia de protección específica urbanística.	- Protección como solo rústico de especial protección de espazos naturais, que limita moito os usos e o tipo de arborado, para conservar as especies autóctonas e as condicións da paisaxe natural. - Evitar a proliferación de usos construtivos vinculados a explotación forestal ou cultivos. - Permite a explotación máis racional do monte e a captación de recursos para zonas protexidas de espazos naturais para o seu mantemento. - Permite fomentar actividades de divulgación nestes espazos, como aulas da natureza, sendas peonís, explotación racional dos recursos naturais, etc.

Outros espazos singulares	- Abandono e deterioro por posíbeis accións de propietarios privados dos terreos para actividades impropias destes espazos singulares a protexer. - Contaminación por vertidos ou lixo. - Perda de vexetación autóctona ou substitución de especies. - Movementos de terra e outras actuacións que deturpen as condicións destes espazos. - Posible fomento da especulación construtiva ou urbanística nas proximidades dos núcleos de poboación. - Posible ausencia de protección específica urbanística.	- Protección como solo rústico de especial protección do tipo que corresponda ás características do espazo de que se trate, que limita moito os usos e o tipo de vexetación ou de arborado, para conservar as condicións básicas dese espazo e as súas características naturais ou produtivas máis salientables. - Aproveitamento das actuacións para o saneamento dos núcleos recollidos no estudo económico do PXOM, que permitirán reducir a contaminación e os vertidos. - Evitar a posibilidade de usos construtivos impropios.
----------------------------------	---	--

8. PLANS E DIRECTRICES XERAIS E SECTORIAIS RELACIONADAS.

A lexislación e as directivas xerais sobre sustentabilidade, espazos naturais, etc, están relacionadas e recollidas no apartado de Marco Normativo e o PXOM ten asumidas as directrices que sobre estes mesmos temas se teñen avanzado por todos os organismos internacionais e que se inclúen no correspondente apartado de criterios e directrices do PXOM.

En relación á planificación sectorial ou supramunicipal implicada con incidencia no territorio do concello de Verín, coa información dispoñible na actualidade podemos sinalar os seguintes:

8.1. PLANIFICACIÓN SECTORIAL.

Existe ademais da que se referencia a título particular no presente apartado un conxunto de **normativa sectorial que provocan servidume e limitacións de dominio que afectan a:** estradas, augas, canalizacións hidrocarburos (líquidos ou gasosos) instalacións industriais e agropecuarias, instalacións de telecomunicacións, instalacións eléctricas de alta e media tensión, montes, protección de espazos naturais, protección de patrimonio e outros como cemiterios, farmacias, gasolineiras vertedoiros, minas.

O novo PXOM deberá acreditar o cumprimento destas servidumes ou limitacións.

A título particular no presente apartado referéncianse aquelas afeccións sectoriais concretas que inciden neste concello.

8.1.1. Natureza e Medio Ambiente.

No caso do medio natural, aquí existen varias zonas de notable interese natural, unha delas recollida e recoñecida como tal como Lugar de Importancia Comunitaria (LIC) da rexión bioxeográfica atlántica, que por tanto terán que ser declarados polo estado como zonas de especial conservación (ZEC). Na lista de LIC aprobada de acordo coa Directiva 92/43/CEE pola Decisión da Comisión de 7 de decembro de 2004 (DOCE L387 de 29/12/2004), aparece o **LIC río Támega (Código ES11300005)** cunha superficie de 718.76 hectáreas e coordenadas xeográficas W 7 26 N 41 58.

No concello aparecen tamén humidais catalogados no Inventario de Humidais de Galicia (IHG. Xunta de Galicia). Os humidais do Támega forman un Complexo Aluvial que ten catorce espazos catalogados, dos cales 11 pertencen ó termo municipal de Verín. Todos estes humidais están formando parte do espazo protexido, integrante na Rede Natura 2000 Río Támega. Neste inventario inclúense aqueles sistemas naturais, seminaturais ou artificiais que poidan ser adscritos a algún dos sistemas homologados internacionalmente (Ramsar , Directiva Aves, Directiva Hábitat, IUCN).

Humidais do Complexo aluvial do Támega

CÓD	NOME	Concello	IHG
1130157	Río Támega – 1	Verín	2.1.1.
1130158	Río Támega – 2	Verín	2.1.1.
1130159	Río Támega – 3	Verín	2.2.4.
1130160	Río Támega – 4	Verín	2.1.1.
1130161	Río Támega - 5	Verín	2.1.1.
1130180	O Torrón	Verín	2.1.1.
1130181	A Devesa - 2	Verín	4.7.1.
1130182	Tramo Porto de Anta - A Aceña	Verín	2.1.1.
1130183	Campo do Río	Verín	2.1.3.
1130186	A Fonte de Quiriquiña	Verín	2.1.1.
1130187	O Campo	Verín	2.1.1.

8.1.2. Infraestruturas.

Contamos en Verín con infraestruturas de case todos os tipos e de todas as titularidades, e por exemplo no referente a **estradas**, as de titularidade **estatal** son as seguintes: A-52, N-525, N-532. As estradas **autonómicas** principais son as seguintes: OU-113, OU-114, OU-115, OU-310, existindo outras vías de menor importancia da deputación (OU-1007, OU-1009, OU-1010, OU-1011, OU-1014, OU-1021) ou de titularidade municipal.

Existen así mesmo varios proxectos importantes que están en diversa fase de tramitación e que van a contribuír á mellora viaria de Verín, entre os que podemos destacar o seguinte:

- Proxecto de Trazado da Autovía Verín - Fronteira Portuguesa no termo municipal de Verín, Mº Fomento 2006-2007.

8.1.3. Solo Empresarial.

No marco do **Plan Sectorial de Ordenación Territorial de Áreas Empresariais na Comunidade Autónoma de Galicia**, nas previsións de creación de solo industrial do Instituto Galego de Vivenda e Solo (I.G.V.S.), contemplábase o desenvolvemento dunha ampliación de 150.000 m² do polígono industrial existente en Pazos, pero nestes intres xa ten saído a licitación o concurso para a elaboración, redacción e aprobación da modificación puntual do Plan Sectorial de Ordenación Territorial de Áreas Empresariais de Galiza para o parque empresarial de Pazos, así como dos respectivos proxecto sectorial e de execución de obras, para desenvolver unha actuación de 12,5 Ha.

Como actuación complementaria do Plan Sectorial se contemplaba unha Cidade do Motor de 300 Ha., proxecto que nestes intres está desbotado.

Tamén por parte da Consellería de Vivenda se está tramitando unha actuación para desenvolver outro **Plan Sectorial dun novo Parque Empresarial na zona de Tamagos**, cunha extensión aproximada de 120 Ha.

8.2. PLANIFICACIÓN MUNICIPAL OU SUPRAMUNICIPAL NON SECTORIAL.

A respecto do **planeamento nos concellos limítrofes**, daqueles que lindan con Verín tan só ten Plan Xeral de Ordenación Municipal o concellos de Monterrei, e o resto recóllense no cadro axunto onde se recolle tamén o novo planeamento xeral que están a tramitar (no seu caso).

Concello	Figura	Data Vixente	Figura	Estado Tramitación	Data Tramitación
CASTRELO DO VAL	*		PXOM	A. Provisional	26/12/2006
OÍMBRA	*		PXOM	Avance	2001
MONTERREI	PXOM	03/08/2001	PXOM		
VILARDEVÓS	*		PXOM	A. Provisional	26/1/2007

* Subsidiariamente están vixentes as Normas Subsidiarias Provinciais mentres non se aproba o PXOM.

8.3. DIRECTRICES XERAIS.

Neste eido, sen ánimo de exhaustividade (pois hai múltiples referencias que poderíamos utilizar), podemos incluír unha serie de estratexias e plans (nalgúns casos aínda están en estado de borrador ou avance) que si ben carecen por regra xeral de

valor normativo estrito e a súa natureza é máis ben de carácter orientativo, teñen un gran interese en ámbitos como a sustentabilidade:

- O avance das directrices de Ordenación do Territorio de Galicia.
- A Estratexia galega de desenvolvemento sostible.
- A Axenda 21 local de Pontevedra (que se redacta paralelamente co PXOM).
- A estratexia paneuropea para a conservación e diversidade biolóxica e paisaxística (1995).
- O convenio europeo da Paisaxe (2000).
- O 6º Programa Europeo de Medio Ambiente, na carta de Aalborg (1994).
- A estratexia da Unión Europea para o desenvolvemento sostible.
- A estratexia galega do medio ambiente.
- Estratexia de medio ambiente urbano en España (EMAU).
- Estratexia Española para un desenvolvemento sostible (EEDS).

8.4.OS EFECTOS PREVISIBLES SOBRE OS ELEMENTOS ESTRATÉXICOS DO TERRITORIO, E SOBRE A PLANIFICACIÓN RELACIONADA.

En relación cos efectos previsibles sobre os elementos estratéxicos do territorio, é necesario, primeiro determinar cales son os elementos estratéxicos. Para iso remitímonos ao anexo 1 punto f da propia ***LEI 9/2006, de 28 de abril, sobre avaliación dos efectos de determinados plans e programas no medio ambiente que establece como elementos a considerar no estudo dos probables efectos significativos no medio ambiente os seguintes:***

A biodiversidade	O aire
A poboación	Os factores climáticos
A saúde humana	Os bens materiais
A fauna	O patrimonio cultural, incluído o patrimonio histórico
A flora	A paisaxe
A terra	A interrelación entre estes factores.
A auga	

Nesta fase inicial do estudo é imposible determinar os efectos previsibles, nin tan sequera o signo xa que, as accións típicas dun Plan ten efectos, incluso contrapostos e só nas fases máis avanzadas do estudo, se pode determinar o balance global.

Por exemplo, o PXOM ten a **obriga de determinar o solo rústico de especial protección e determinar, así mesmo, as medidas de protección que lle serán de aplicación na propia normativa do Plan.** Desde este punto de vista, mellóranse elementos como a biodiversidade, a fauna, flora, saúde humana, a terra, a auga, o aire os factores climáticos os bens materiais a paisaxe etc., pero sen embargo, o Plan tamén debe determinar os solos urbanizables, tanto industriais como residenciais, ou de servizos e sobre estes solos é previsible que se produza perda de diversidade, emisións xeradas tanto polo novo tráfico inducido como polas actividades industriais que xeren impactos sobre os elementos citados no exemplo anterior.

En relación co patrimonio cultural e histórico o Plan debe establecer de acordo co artigo 53 de LOUPMRG un Catálogo de elementos que polos seus valores naturais ou culturais, ou pola súa relación co dominio público, deban ser conservados ou recuperados, coas medidas de protección que procedan. Polo tanto a protección do citado patrimonio quedará garantido coa elaboración do preceptivo Catálogo.

9. PROCESOS A SEGUIR PARA A ELABORACIÓN DO PLAN.

O desenvolvemento dun Plan atópase **expresamente determinado polo disposto no capítulo II da LOUG: “Elaboración e aprobación dos instrumentos de ordenación”, en concreto no Artigo 85: “Procedemento de aprobación do Plan Xeral”** detállase o seu proceso de aprobación, aínda que está mediatizado pola nova lexislación ambiental.

As actuacións dependentes do órgano ambiental –neste caso a Consellería de Medio Ambiente- derivadas da aplicación da Lei 9/2006, dependerán de ese órgano, sendo este documento o primeiro paso na avaliación deste proceso no caso concreto do PXOM de Verín).

Así mesmo a integración da avaliación estratéxica coa tramitación do planeamento recóllese con claridade no Artigo 7 da “Lei de medidas urxentes en materia de ordenación do territorio e do litoral de Galicia” que xa está aprobada nestes momentos e a tal efecto, o proceso de avaliación ambiental estratéxica dos instrumentos de ordenación do territorio ou de planeamento urbanístico tramitaranse simultaneamente co procedemento legalmente establecido para a súa aprobación (que se recolle no cadro axunto sinteticamente para un PXOM).

	FASES	PROCEDEMENTO
1	Comunicar iniciación: documentación inicial	O órgano promotor un plan ou programa comunicará ao órgano ambiental a súa iniciación, acompañando dita comunicación da documentación inicial requirida por este último.
2	Elaborar documento de referencia	O órgano ambiental, tras consultar coas Administracións públicas afectadas e o público interesado, elaborará no prazo de tres meses desde a recepción da documentación necesaria un documento de referencia para a realización da Avaliación Ambiental Estratéxica.
3	Informe de Sustentabilidade	O órgano promotor terá en conta o contido do documento de referencia para elaborar o informe de sustentabilidade e a proposta de plan ou programa identificando, describindo e avaliando os probables efectos significativos sobre o medio.
4	Consultas	O órgano promotor, unha vez aprobado inicialmente o plan con todos os documentos que o integran (que inclúe o informe de sustentabilidade) someterá simultaneamente esa versión preliminar do plan ás consultas definidas nos prazos e modalidades establecidas no documento de referencia (durante o prazo mínimo de dous meses, mediante anuncios que se publicarán na forma que determine a lexislación reguladora do procedemento de aprobación do plan). Finalizado o período de consultas e información pública, e con carácter previo á aprobación provisional ou á definitiva cando aquela non sexa preceptiva, o órgano promotor enviaralle ao órgano ambiental a documentación completa do plan que tome en consideración o informe de sustentabilidade, as alegacións e os informes presentados no período de consultas, así como unha proposta de memoria ambiental de conformidade co disposto no artigo 12 da Lei 9/2006, do 28 de abril. Deberá tamén enviar os informes sectoriais e un informe sobre o proceso de participación pública.
5	Memoria ambiental	Para valorar a integración de criterios para a sustentabilidade na proposta de plan ou programa, o órgano ambiental, traballando co órgano promotor, e no prazo de tres meses desde a recepción da documentación, elaborará a memoria ambiental cuxas determinacións terán carácter vinculante e deberán quedar reflectidas no documento do plan que se aprobe provisional e definitivamente. Se transcorre o prazo para elaborar a memoria ambiental sen que lle fose comunicado ao órgano promotor, entenderase aceptada a proposta de memoria ambiental enviada ao órgano ambiental e poderase continuar a tramitación do plan.
6	Proposta definitiva do Plan ou Programa	O órgano promotor terá en conta durante a elaboración do documento definitivo do plan ou programa e antes da súa aprobación ou remisión para aprobación definitiva o contido do informe de sustentabilidade, os resultados das consultas e a memoria.
7	Publicidade	Unha vez aprobado o plan ou programa, o órgano promotor poñerá a disposición do órgano ambiental, das Administracións públicas consultadas e do público afectado: o plan ou programa aprobado; unha declaración que resuma cómo se integran no plan ou programa os aspectos ambientais, e cómo se toman en consideración o informe de sustentabilidade ambiental; os resultados das consultas e a memoria ambiental; as medidas adoptadas para o seguimento dos efectos no medio; e un resumo non técnico sobre toda esta información.
8	Seguimento	O órgano promotor deberá realizar o seguimento dos efectos no medio ambiente da aplicación ou execución do plan, para identificar con prontitude os efectos adversos non previstos e permitir levar a cabo as medidas adecuadas para evitalos, conforme o disposto no artigo 15 da Lei 9/2006, do 28 de abril. O órgano ambiental poderá participar no seguimento dos ditos plans e poderá solicitar a información e realizar as comprobacións que considere necesarias para verificar a información que figure no informe de sustentabilidade ambiental.

9.1. DESCRIPCIÓN DETALLADA E ACTUALIZADA DO PROCESO DE TRAMITACIÓN DO PXOM XA REALIZADO.

A descrición detallada do proceso a seguir para a elaboración do PXOM está recollida na oferta do concurso para a redacción do dito plan (que recollemos no cadro axunto) e o proceso real seguido ata agora na tramitación do PXOM de Verín é o que se describe nos apartados seguintes.

PROCESO COMPLETO POR FASES PARA ELABORACIÓN DO PXOM.

Fase	Actuacións	Meses ¹
0	Sinatura do Contrato.	
1	Realización da cartografía, recompilación da documentación, información e diagnose.	4
2	Elaboración do documento de Información Urbanística e Avance de Planeamento.	4
3	Elaboración do Documento, para aprobación inicial e correccións no seu caso, logo do Informe Previo da Consellería.	6
4	Informe das alegacións, dos Informes Sectoriais e adaptación do proxecto para Aprobación Provisional.	3
5	Corrección (no seu caso) logo da remisión do expediente á CPTOPT, para a súa Aprobación Definitiva.	3
TOTAL.....		20

9.1.1. FASES 1 E 2: CARTOGRAFIA, INFORMACIÓN URBANÍSTICA, DIAGNÓSTICO E AVANCE.

Cómpre sinalar tamén, que nesta entrega xuntáronse as dúas primeiras fases que se contemplaban no concurso e no contrato asinado para a redacción do PXOM, por entender que o documento da primeira fase (información, diagnose e cartografía) non ía a aportar moitos argumentos para o debate e a participación, pero principalmente, porque a cartografía (dunha certa complexidade) acadou unha demora importante,

¹ Os prazos hanse entender de tempo efectivo de elaboración, non computando os períodos de exposición pública nin aqueles nos que por parte das Administracións se empreguen na análise da documentación de cada unha das fases. O momento de inicio de cada fase deberá ser notificados comenmente polo Concello ao Equipo redactor, aportando a documentación necesaria (no caso dos Informes e Alegacións) para a súa realización.

chegando case a esgotar o prazo da seguinte fase (2ª), polo tanto tense optado xa por presentar ambas fases xuntas.

O documento da 1ª e 2ª Fases de elaboración do PXOM “Cartografía, Información Urbanística e Diagnose” e “Avance” foi elaborado e entregado en Xaneiro de 2006 e logo sometido a exposición pública.

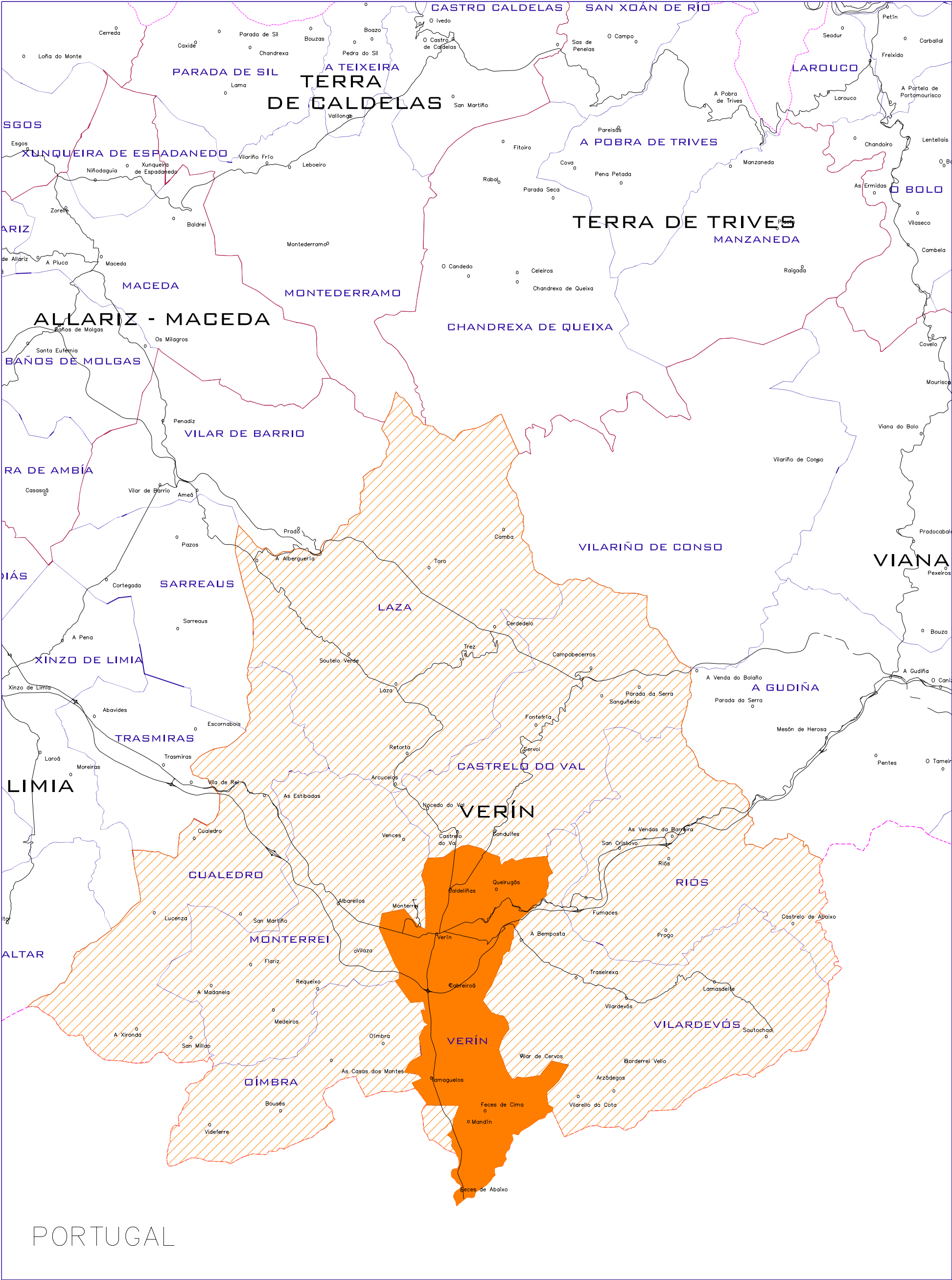
9.1.2. FASE 3: DOCUMENTO PARA APROBACIÓN INICIAL.

Logo dun período de uns meses en que o plan estivo ralentizado dende a entrega do informe de suxerencias, retómase de novo a súa redacción a mediados de 2007, ao tempo que se comunica por parte do órgano ambiental –neste caso a Consellería de Medio Ambiente- os requisitos para iniciar os procesos de avaliación derivados da aplicación da Lei 9/2006, polo tanto redactase o presente documento de inicio solicitado para proseguir o trámite.

P.X.O.M (PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL) DO CONCELLO DE VERÍN

DOCUMENTO INICIO A.A.E.	
Nº DE PLANO	INFORMACIÓN 1
Nº DA FOLIA	1

COMARCA DE VERÍN

CONCELLO DE VERÍN

PLAN XERAL DE ORDENACIÓN DO CONCELLO DE VERÍN

PLANOS DE INFORMACIÓN

DIAGNOSE DO TERRITORIO. INSERCIÓN TERRITORIAL

Aído: Juan Carlos Portela Regadeses
Arquitecto Colexio 1711522

Consultoría Gakaga S.L. San Martín, 3-8, Pontevedra

ESCALA 1: 20.000

Nº DE PLANO

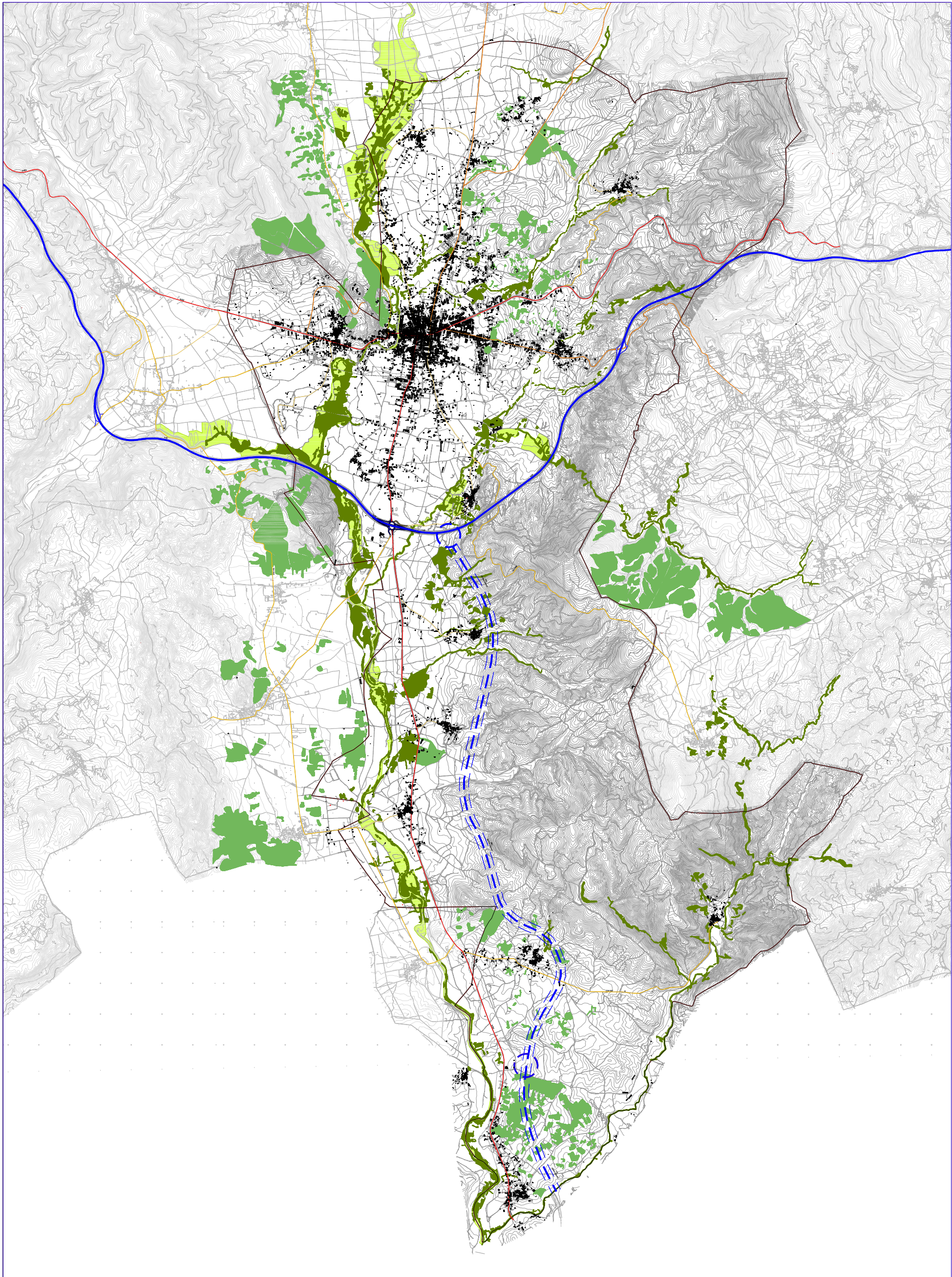
1

Nº DA FOLIA

1

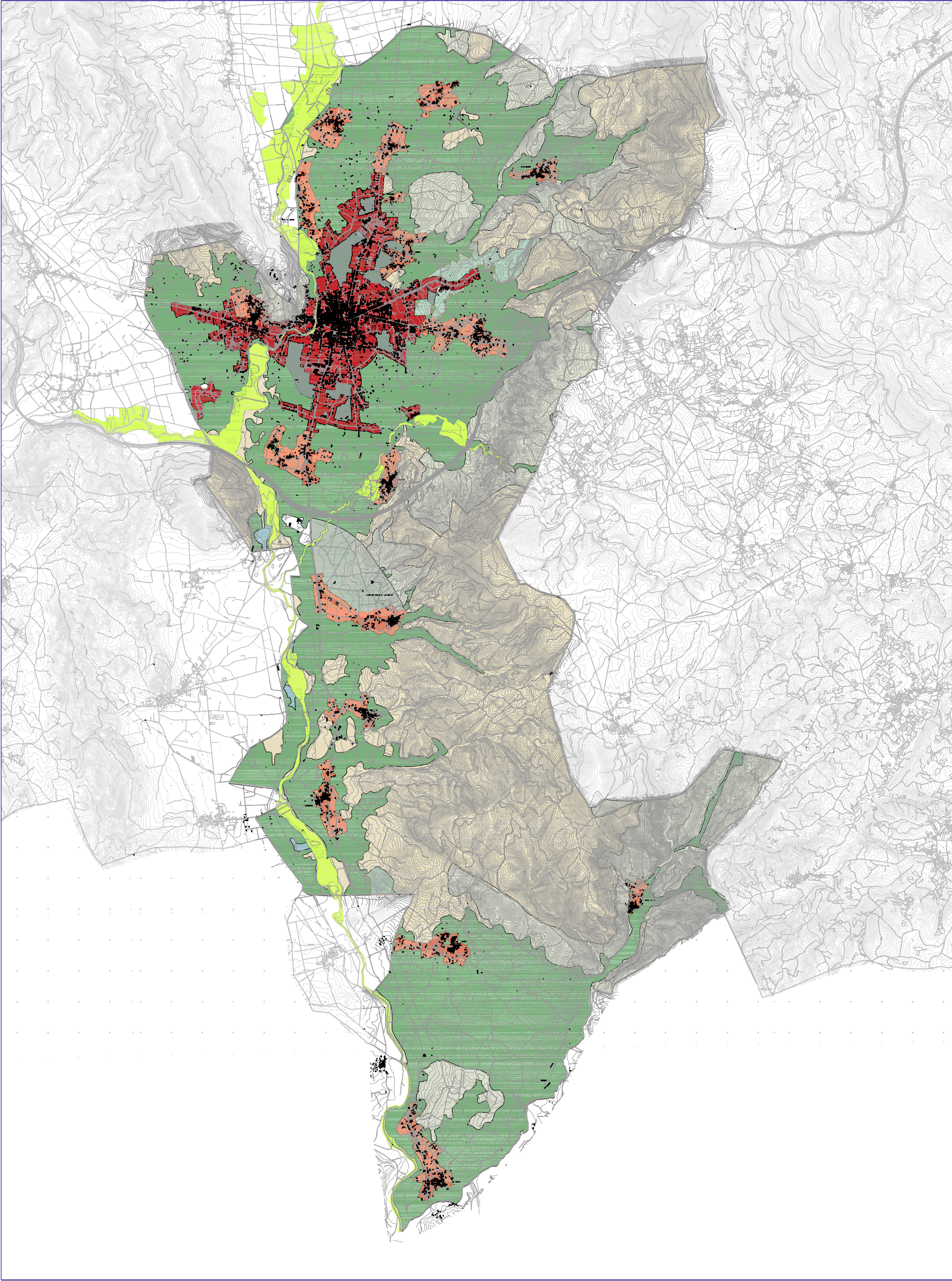
DATA

SETEMBRO 2007

- AUTOVÍAS
- R.I.X.E.
- REDE SECUNDARIA DA XUNTA
- REDE DE ESTRADAS DA DIPUTACIÓN
- OUTRAS VÍAS

	SOLO URBANO		SOLO URBANIZABLE RESIDENCIAL		FORESTAL DESARROLADA		ZONA HUMIDA
	NUCLEO RURAL TRADICIONAL		SOLO URBANIZABLE INDUSTRIAL		AGRICOLA BOA		REDE NATURA
	ZONA DE EXPANSIÓN DOS NUCLEOS RURAIS		FORESTAL ARBOLADA		AGRICOLA MEDIA		

